

Mit ^{vallunk} ^{hallunk} Erdélyről?

Európa számos lapját még mindig foglalkoztatja Mitterrand néhány budapesti gondolata. A Die Welt újabb kommentárban boncolgatja: vajon valóban voltak-e halálos áldozatok is követelő nemzetiségi villongások Kolozsvárott, Marosvásárhelyt vagy másutt. Ez azonban ténykérdés. Ha voltak, a romániai hírgyűnökségnek kötelessége erről pontosan beszámolni, ha nem, legalább annak utána járni, hogyan keletkezhetett a rémhír, kiknek állt érdekében a valóság ördögi megpatkolása.

Azonban mégsem ez a legfontosabb kérdés, hanem az, jogában áll-e a Francia Köztársaság elnökének a történelmet idéznie. Azt hiszem, ezt senki nem tilthatja meg neki. Szavait persze ki lehet forgatni, bele lehet érteni olyasmit is, amit nemcsak nem mondott, hanem még sugallni sem sugallt. Abban sincs okunk kételkedni, hogyha valaki, akkor éppen ő tudja legjobban: az I. világháborút lezáró párizsi békerendszer igazságtalan, rabló, imperialista jellegű volt. Még Lenin elemzése szerint is, pedig rá aztán nehezen lehetne ráfogni, hogy magyar sovinizmus fűtötte.

Ezt ránk sem foghatja senki, legföljebb tények nélkül, légbőlkapott és rosszindulatú állításokkal. A Die Welt kommentátora úgy véli: „Erdély magyarsága nem azt akarta hallani, amit Mitterrand a fennálló határokról meg a versaillesi és a trianoni szerződésről tudott mondani. Ők azt akarják, hogy végre teljesüljenek mind személyi, mind nemzeti szabadságuk iránti reményeik, és Mitterrand üzenetéből éppen azt hallották ki, amit hallani akartak: azt, hogy ők is magyarok, s joguk van hitet tenni nemzetük mellett.”

Nekik is, nekünk is jogunk van. Történelmet ismerő politikus tudja, itt Kelet-Közép-Európában semmilyen határral nem lehet nagyobb igazságot tenni, s annak idején is csak kevésbé lett volna igazságtalan, ha másutt húzzák meg a vonalat. A nemzetiségek számára éppen ezért a legfontosabb, hogy az az ország, amelyben élnek, demokratikus legyen, s a határ nem szögesdrótból, hanem csak elméletből fonódjék. Ahogy a nyugatnémet-francia határon. Ahol minden lépés földhöz világháborúkban meghalt emberek vére tapad. Ha ott el lehetett feledtetni az acsarkodó ellentétet, s igaz barátsággá lehetett formálni, akkor hinnünk kell benne, hogy itt is lehet. Mert kell!

#

Kelet-Európa volt diktátorai 1989-ben rossz jósnak bizonyultak. De nemcsak ők jósolgattak, hanem távol-keleti és amerikai barátai is, akik egymást túlharsogva hirdették; a szocializmus – változatlan és a reformkísérletek, amelyek legalábbis ellenforradalmiak, mind „kudarca vannak ítéelve”.

Az új év alkalmával Albánia vezetője, Ramiz Alia is belépett a jósök fogatkozó táborába és kijelentette: Albániát „nem befolyásolják” a Kelet-Európában zajló változások. Az ország (?) „továbbfolytatja eddigi irányvonalát”. Majd a megbukott jósök ismert frazeológiáját ismételte, miszerint a kelet-európai országokban zajló folyamatok országa elleni „rágalomhadjárat” felújítására ösztönözték az ismert „albánellenes erőket”. S íme a jóslat: „De nem tudnak kárt okozni nekünk. Soha nem engedték meg, és nem is fogjuk, hogy bárki ránk kényszerítse akarátát”. Tekintsünk el az „újévi jókívánság” tartalmi és stílusi elemzésétől, ne firtassuk; kik azok a „nekünk”, ki, kinek, mit „enged meg”, és kik „kényszerítik akarátukat” a népre.

Úgy látszik azonban, vannak még vezetők, akik nem olvasnak újságot, nem hallgatnak rádiót és nem néznek televíziót. Mert máskülönben Ramiz Alia tudná: mi lett a kelet-európai ve-

És a jósök hová tűnnek?

zetők „jóslataiból”. A német „főjós”, Erich Honecker még néhány hónappal ezelőtt nem kevés felháborodásra azt állította: a berlini fal még akár „50 évig” is fennáll, mert az a „szocializmus védelmét” szolgálja. Mert ha a fal ledől „nem lesz értelme az NDK létének”, meg a „revansizmus”, a „neonacizmus” stb. ellen az NDK vezetése, a NSZEP a biztosíték...

Jakesék Csehszlovákiájában még novemberben is rohamosztigosok verték a szabadságot, demokráciát követelő békés tüntetőket, mert meg kell úgymond a „rendet őrizni”, a „szocializmust védeni kell a polgári-liberális restaurációval szemben”. Jakes és társai komolyan hittek abban, hogy 1990-ben is a nép nyakán ülnek, komolyan foglalkoztak a Duna elterelésével, mivel a „szocializmus-ellenes” magyar vezetés felülvizsgálta a Bős-Nagymaros építkezés szerződéseit, a munkálatokat pedig leállította. „Polgári fordulat” sújtja Magyarországot, ahol felszámolják a szocialista „vívmányokat”, nem engedhetik meg ennek átterjedését Csehszlovákiára.

Nemzet és televízió

(Gondolatok a 7. oldalon)

A damaszkuszi út Mohácson

(Hogyan látja egy helybeli tanár? Írása a 10. oldalon)

Ha Petőfié, ha nem, az mindenesetre érdekes lehet, hogy a koponya úrtartalmát borsószemekkel mérték, az egygrammos súly helyett megtette az egykopejkás pénzérme is...

Beszámolónk a „tudományos” vizsgálat részleteiről a 11. oldalon.

tartottak bármiféle politikai-gazdasági változást az országban – éppúgy, ahogy Ramiz Alia Albániában, Castro Kubában. A szisztematizálási programot legkésőbb az ezredfordulóra be akarták fejezni, s elhitték maguknak: az eszelős, őrült, népnomorító programok akadálytalanul végrehajthatók, mert „Romániának nincs szüksége reformokra”, mert az „RKP vezető szerepének kell a jövőben is érvényesülnie”.

Úgy látszik, a nagy jóslások és főként a „főjósok” kora – lejárt, mivel e vezetők nem akarják látni, amit népeik már kezdenek látni. Albánia ma Európa legszegényebb országa, ahol az egy főre jutó összes hazai termék nem éri el az évi ezer dollárt (Magyarországon meghaladja a 2500 dollárt). A „múlt átkos örökségét” az elmaradottságot közel 50 év alatt sem sikerült felszámolni, sőt az ország a személyi kultusz szorításában elszigetelődött és még jobban eltávolodott Európától. Ma Albániában magángépkocsik nincsenek, ezer lakosra 1,5 személygépkocsi jut... A főtitkár azonban elégedett a „vívmányokkal” és jósol: elődeihez hasonlóan azonban egy tényezőt kihagyott a számításból, az albán népet!

Vuics Tibor

Todor Zsivkov főtitkár úgy vélte: lesz ideje Bulgáriát „megtisztítani” a török kisebbségtől és a legalantasabb nacionalista érzéseket felkorbácsolva tömeges menekülésre kényszeríteni. Nem jósolta meg, hogy nepotista rendszere hogyan omlik néhány nap alatt kártyavárként össze... S ugyan melyikük gondolkodott el azon, hogy a diktatúrák száma tendenciaszerűen és rohamosan csökken, s ma már elsősorban a „népek boldogítását” célul tűző néhány szocialista rendszer diktál a népek?

A jelenkori „fasisztoid-kommunizmus” legerősebb hadállásait Romániában építette ki erős, jól felfegyverzett titkosrendszéggel, földalatti bunkekkel, terrorista módszerekkel. Ki gondolt arra az RKP kongresszusa idején, hogy a magabiztos, kemény Ceausescu „jövőlátása” semmit sem ér, hogy alig egy hónap múlva összeomlanak a légvárak és velük együtt a világ legjobban szervezett önkényuralmi rendszere. Ceausescu és társai egyszerűen nem hitték el, hogy velük ilyesmi megtörténhet. Elképzelhetetlennek

Berlini tudósítónktól

Előrehozott választás az NDK-ban

Március 18-ra előrehozták az eredetileg májusra tervezett választásokat az NDK-ban, bár a végleges igent jövő héttől mondja ki a Népi Kamara (Parlament). Modrow miniszterelnök hétfői parlamenti felszólalásában nyomatékosan hangsúlyozta, nem lehet tovább várni a választásokkal; nemzetközi felelősségről beszélt, valamint politikailag stabil Európáról. Azt mondta, hatalmas veszélyt lát az országban belül. A belső feszültségeket a mai politikai keretek közt már lehet megoldani. A lakosság mostani bér-, jövedelem- és nyugdíj-követelése, valamint a fizetett szabadnapok növelésének teljesítéséhez minimum 40 milliárd márkára lenne szükség – ez az ország kiskereskedelmi forgalmának egyharmada. Ha engednének a követeléseknek, az NDK léte forogna kockán.

Igaz, nagyon kevés idő marad a választási törvény nyilvános vitájára, a kandidátusok megismerésére, sőt fontos törvények – mint például a pártok-

ról és egyesületekről szólók is – hiányoznak, de az ország politikai stabilitása, a bizalom visszanyerése és a jogállamiság megteremtése érdekében mégis helyesebbnek látszik a választások előrehozása.

A Népi Kamara az arányos képviselői választójog mellett foglalt állást. A választási törvényt első olvasatban hétfőn hallgatták meg a képviselők, a másodikra február 20-án kerül sor. A keddi lapok teljes terjedelmükben közlik az elképzeléseket, amelyeket február 18-ig országos vitára bocsátanak.

Március 18-ig egyébként a kerekasztalnál helyet foglaló 16 párt és csoportosulás egy-egy szakterület nélküli minisztert küld a „Nemzeti Felelőség” kormányba, a kormány pedig ki nevez egy „kerekasztal”-minisztert, azaz egy kormány megbízottat miniszteri rangban, aki a kerekasztalnál fogja képviselni a kormányt.

Holan-Koch Júlia

Szovjet tiltakozás

A Szovjetunió tiltakozott a Lengyel Köztársaságnál a krakkói szovjet főkonzulátus elleni vasárnapi támadásért. Aboimov szovjet külügyminiszter-helyettes hétfőn hivatalába kérette Lengyelország szovjetunióbeli ideiglenes ügyvivőjét, akinek hivatalos nyilatkozatot adott át. A dokumentum röviden összegzi a Krakóban történteket, majd megállapítja, hogy a lengyel hatóságok nem gondoskodtak megfelelően a főkonzulátus biztonságáról, figyelmen kívül hagyták a nemzetközi jog azon normáit, amelyek a konzuli képviselők sérthetlenségéről szólnak. A szovjet tiltakozás felhívja rá a figyelmet, hogy a vasárnapi nem az első szovjetellenes cselekedet volt: meggyalázták a Lengyelország felszabadításáért folyó harcban elesett szovjet katonák sírjait, a szovjet állam kimagasló szemlélyeinek emlékműveit. Értelenséget kelt – mutat rá a szovjet dokumentum –, hogy a lengyel kormány nyilvánosan mindmáig nem ítélte el a két ország, a két nép érdekeinek ártó cselekményeket. A Szovjetunió követeli, hogy tegyenek meg minden intézkedést a Lengyelországban működő diplomáciai, konzuli és egyéb képviselők biztonságáért, s reméli, hogy a lengyel illetékesek megteszik a szükséges lépéseket a krakkói főkonzulátus elleni támadás felelőseinek ügyében is – fejeződik be a határozott hangú tiltakozás.

A VILÁG HÍREI

– A közel-keleti békeerőfeszítések megtorpedozására tett újabb kísérletként értékeli a Szovjetunió az Izrael által megszállt területek bevándorlókkal való benépesítésének tervét.

– A JK SZ KB elnökségének ülését a jelenlegi politikai helyzetben nem lehet megtartani. Ha a testület mégis összeül, akkor a Horvát Kommunista Szövetség képviselői nem vesznek részt tanácskozásán – közölte a horvát párt kb. Az álláspont szerint az elnökségnek a hat tagköztársaság és a jugoszláv néphadsereg kommunisztái megbízottaival kell előzetes megbeszéléseket folytatniuk. Ezekre a horvát párt is kész elküldeni delegátusát.

– Külföldi delegációk nem vesznek részt a BKP XIV., rendkívüli kongresszusán. Szófia nem öltözött zászlódszobába a párt kedden kezdődő kongresszusának tiszteletére. Ezúttal hiányoznak a korábbi kongresszusok idején megszokott transzparensek, jelszavak, jelképek, vezetői portrék.

– A Lengyel Egyesült Munkáspárt 11. kongresszusa hétfőn kimondta a párt megszűnését és a kongresszus által megalakított új baloldali pártnak, a Lengyel Köztársaság Szociáldemokrata Pártjának adta át minden vagyonát. A LEMP beismerte: nem sikerült teljesítenie maga elé tűzött történelmi feladatát, elvesztette a társadalom bizalmát és visszaszerzésének reményét. A kongresszus bocsánatot kért minden, a politikai nézeteit meghurcolt tagjától, és megalapozatlannak minősítve pártbüntetéseiket törölte.

– II. János Pál pápa vasárnap Maliba érkezett, ahol tizenötezer keresztény és tízezer muzulmán jelenlétében, a két vallás hívei közötti kapcsolatokról tartott prédikációt. A katolikus egyház feje még soha nem beszélt ekkora muzulmán hallgatóság előtt, s örömet fejezte ki, hogy megértés uralkodik az ország muzulmánjai és katolikusai között.

– Az SPD elnöke hétfőn javasolta pártja vezetőségének, hogy a Saar-vidéki választásokon kimagasló sikert elért Lafon-

Temesvári jelszavak

„Le a kommunizmussal!” – kiabálta vasárnap a tömeg Temesvárott, ahol mintegy háromezren tüntettek a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa ellen az újonnan alakult ellenzéki pártok felhívására.

A temesvári jelszavak részben az ellenzék központi, bukaresti követeléseit visszhangozták: például azt, hogy a pártokat vegyék be a kormányba, és hogy a – jelenleg minden közhatalmi funkciót birtokló – Front is csak a pártok egyikeként vegyen majd részt a választásokon. A temesvári tüntetésen elhangzottak sajátos gazdasági követelések is. A mezőgazdaság fellendítése érdekében nyújtsanak kedvezményes kormánykölcsönt, valamint osszassanak földet a parasztoknak legalább öt hektáros parcellákban – szorgalmazták egyebek közt. Az is felvetődött, hogy az állami iparvállalatokat, a hadiipar, az energiatermelés és a szállítás-közlekedés kivételével, alakítsák át részvénytársasággá.

Tökés László vasárnap bejelentette: ő lesz hétfőn az egyház jelöltje Temes megyében az ideiglenes közhatalmi testület létrehozását célzó választásokon. Tökés támogatásáról biztosította a Nemzeti Megmentési Front Tanácsát. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Front – szemben az ellenzéki pártokkal – jelenleg az egyetlen olyan politikai tényező az országban, amely képes a hatalom megszervezésére.

Ki az ostoba?

A forradalmat és a szocializmust védelmező kubai népre „súlyos próbatétel vár az elkövetkező időkben” a nemzetközi helyzet megváltozása miatt – jelentette ki Fidel Castro kubai elnök. A kubai pártvezető a reformok szükségességére célozgató köröket „ostobáknak” minősítette. Az ezután feltett három kérdésre: (akartok-e) tőkés reformokat, polgári reformokat, új liberális reformokat? – a szakszervezeti kongresszus milicista egyenruhában feszítő résztvevői harsogó „nemmel” válaszoltak. Kubában lesznek változások, de ezek még szocialistábbak, még forradalmitabbak lesznek – jelentette ki Castro. Kitért az ötödik hadoszlopra, azaz a belső ellenzékre is. Azzal fenyegette meg őket, hogy „aki az ellenforradalomra játszik, az a néppel kerül szembe”. „Csótányra nem lövünk ágyúval, a nép fogja eltapsolni őket!” – mondta. „Szembeszállunk a reakcióval, a kapitalizmussal, az imperializmussal”, megvédjük „eszméinket, méltóságunkat, függetlenségünket, szabadságunkat és hazánkat” – hangsúlyozta Fidel Castro, mielőtt a szokásos „Szocializmus vagy halál!” „Haza vagy halál!” jelszavakkal befejezte volna beszédét.

Három egyezmény Strasbourgan

A televíziózásról hétfőn Strasbourgan aláírt egyezmény a határon túli sugárzott televíziós adások közös normáit foglalja össze. Az egyezmény etikai, kulturális követelményeket fogalmaz meg, szabályozza a hirdetések, a szponzorálás módját. A műsor tartalmára vonatkozó előírások többek között leszögezik, hogy a műsoroknak tiszteletben kell tartaniuk az emberi méltóságot és nem szabad sérteniük mások alapvető jogait, nem szabad trágárságot, különösen pornográfiát tartalmazniok.

Szorgalmazzák, hogy a híradások reális

módon mutassák be a tényeket és tegyék lehetővé a szabad véleményalkotást. A kulturális célok közé tartozik, hogy a részes felek lehetőségeinek megfelelően többségi részesedést biztosítsanak sugárzási idejükből az európai alkotásokból. Az egyezmény lehetővé teszi Magyarország számára televízióprogramok sugárzását az aláíró államok területére és az ott élő műsorok magyarországi közvetítését. Ezen belül külön figyelmet fordít azokra az országokra, amelyek nyelvileg elkülönültek és amelyeknek audiovizuális termelési kapacitása nem számottevő.

Az Európa Tanács doppingellenes egyezménye szerint az aláírók saját alkotmányos intézkedéseik határain belül megteszik a szükséges lépéseket a doppingeszközök használatának csökkentésére, majd felszámolására a sportéletben. Szorgalmazza a konvenció azt is, hogy valamennyi szerződő fél bocsásson az Európa Tanács fűtő-kárának rendelkezésére minden lényeges információt azokról az intézkedésekről, amelyeket az egyezmény értelmében hozott. Ez a megállapodás lehetőséget teremt a doppingellenes nemzetközi együttműködésbe való bekapcsolódásra, a doppingvizsgálatok hatékony lebonyolítására, egyetemes doppingeszközlista kialakítására. Ezt a két egyezményt Németh Miklós írta alá.

Kovács László külügyminisztériumi államtitkár ugyanakkor átadta Magyarország csatlakozási nyilatkozatát az Eurimages támogatási alaphoz. Ezt az alapot az ET miniszteri bizottsága 1988 októberében hozta létre az európai filmgyártás és audiovizuális tevékenység támogatására. Az alap, amelynek eddig 15 nyugat-európai ország a tagja, jelentős összegű támogatást nyújt koprodukciós filmek készítéséhez és forgalmazásához. Az alaphoz Magyarország 100 ezer dollárral járul hozzá, de ennél lényegesen nagyobb összegű támogatásra számíthat tőle.

taine tartományi miniszterelnököt, az SPD alelnökét ajánlja az SPD kancellárjelöltjének az 1990. december 2-ai országos választásokra.

– Izraeli-NDK megbeszélések kezdődnek a héten a diplomáciai kapcsolatok felvételéről. A jeruzsálemi külügyminisztérium előzetes tárgyalásoknak minősítette a tanácskozást, amelyen Izraelt Arensz külügyminiszter személyi tanácsadója képviseli.

– A brazíliai Curitiba-ban kedden megnyílt a Lutheránus Világszövetség világgyűlése. A „Meghallottam népem kiáltását” kezdetű bibliai idézet szellemében tartandó világgyűlés központi témája a társadalmi kérdések és az evangélikus egyházak hozzájuk fűződő viszonya. A világgyűlés előtt egy héten át lutheránus ifjúsági találkót tartottak Buenos Aires-ben. A kedden kezdődő tanácskozáshoz hasonlóan az ifjúsági találkozóra is jellemző volt a társadalmi problémák iránti fokozott érzékenység, továbbá az evangélikus egyház megújulásának igénylése.

Románia 1989. december 22.
A franciaországi visszhang – V.

A FORRADALOM ÉS A TALÁLGATÁSOK

A romániai események francia kommentátorai december utolsó, január első napjaiban azt találgatják, mi is volt a szovjet vezetés szerepe mindabban, ami bekövetkezett. A Nouvel Observateur munkatársa tudni véli, hogy elsőként a lengyel kormányfő sejtette meg valamit egynémely moszkvai célzásokból. November végi látogatásakor, a hivatalos program végeztével a Prága nevű étteremben vacsorázott Mazowiecki. Másnap a prágai vezetés megbukott, a lengyel miniszterelnöktől pedig a szovjet vendéglátók egyike állítólag megkérdezte, nem maradna-e még egy napot, s nem vacsorázna-e ezúttal a moszkvai Bukarest étteremben... A párizsi Le Point kommentátora szintén november végi szövegét említi. Meg nem nevezett, ám megbízhatónak mondott hírforrása ekkor mint hétepesítés titokról tájékoztatta az újságírókat arról, hogy „a szovjetek immár eltöklétek: megszábadulnak Ceausescutól”. A bizalmas közlés állítólag arról is szólt, hogy utcai tüntetések mellett az emigrációban élő Mihály király nemzetéhez intézett fölhívása lesz a jeladás.

A találgatások nyomán föltett francia riporter kérdésre válaszolva a Nemzeti Megmentés Frontja vezetőjének egyik tagja még december

30-án, szombaton este természetesen azt nyilatkozta: ilyesféle koordinációs előkészületeket emlegetni a romániai belső helyzet nagyon hozzávetőleges ismeretere vall; a Front tagjai a forradalom kirobbanásáig egymástól elszigetelten és állandó megfigyelés alatt éltek. A tudósító hadd fűzze itt hozzá: a híradásokat, a visszhangot s a diktátor-per sztálini-balkáni kutyakomédiáját figyelve, az a mind határozottabb képzele támadt, hogy a katonai vezérkar átállásában meghatározó pillanat Milea tábornok kivégzése volt.

Az idézett találgatásokhoz támpontul annyi konkrétum marad, hogy, mint a Figaro is elmondja, az új hadügyminisztert korábban a szovjet közbenjárás mentette meg a kivégzéstől, a Front elnöke pedig a Gorbacsov-féle reformok híve. A Nouvel Observateurban a Szovjet, kínai és kelet-európai Dokumentációs Központ román szakértője nevezi annak Iliescut, és hozzáteszi: alighanem komoly problémákat okoz majd az eltérés, mely a körvonalazódó új rezsim és a románok mélyről fakadó óhajai között húzódik. Más helyütt a francia szovjetológusok egyike (F. Thom), aki Gorbacsovról publikált elemző könyvet, a peresztrojka egyéb jelöltjeinek példáját idézi: Egon Krenz az NDK-ban, Grósz Károlyt Magyarországon. Iliescunak

mindenesetre ebben a pillanatban olyan elütő és kritikai szellemű egyéniségek előlegeznek – nyilatkozataik tanúsága szerint – hitelt, mint az üldözöttből írószövetségi elnökké lett költő, Mircea Dinescu, az emigráns író, Virgil Tanase, aki ellen itt Párizsban hét éve tervezett merényletet a Securitate, vagy a francia irodalom nagy öregjei közt számontartott, román származású Cioran. Legitimitás híján a Frontnak és vezetőjének nagy szűksége van erre a hitelre.

Ami a romániai eseményekben tervezhető vagy alkalom adta katonai puccsra emlékeztetett, az végzett diktátorral. Hogy éppen így végzett, az, miként az Express írja, mindenkinek érdekében állott, kivéve a népet. Ami viszont ezt lehetővé tette, az a román forradalom volt, mely hozzálátott, hogy végezzen magával a diktatúrával.

A román történelem első forradalma, közölte francia újságírókkal az egyik temesvári résztvevő. S mint ilyen, valamelyest irracionális esemény is, ami csak táplálja a politikai újságírók előbb idézett találgatásait. Román eredetként és irracionális gondolkodóként az említett esszéista, Cioran illetékes szemtanú a távolból. Ő ezt mondja: „Nem véletlen, hogy a

fölkelés szülőhelye Temesvár volt, az ország nyugati részében, ahol a város harminc százaléka magyar. (...) Gondolom, hogy az ország más részein a románok úgy fogadták ezt, mint valami pofont. És fölébredtek halálos álmukból... Úgy látszik, az öngyilkosság nem román sajátosság. Inkább, úgy vélem, magyar találmány – töpreng tovább Cioran, a tragikus életérzés bölcselőjeként és hozzáteszi: – ha ezt mondom, ez tőlem bókna számít”.

„Sokat szenvedtem attól, hogy román vagyok, sőt, mélyen megvettem honfitársaimat” – vallja be Cioran a Nouvel Observateur munkatársának, aki most, a román forradalom híreire reagáló mondatok elé ezt írhatta: a pesszimizmus filozófusa első ízben érzett örömet.

(Az annyi változást hozó '89-es év utolsó estéjén egyébként, a szokásos elnöki köszöntő előtt, gyors kérdést intézett nézőihez az egyik francia tévéállomás. Azt firtatta, hogy véleményük szerint történelmi jelentőségét tekintve mérhető-e 1789-hez, a francia forradalom kirobbanásának évéhez az 1989-es esztendő. Az elsőpró többség válasza ez volt: igen, ahhoz mérhető.)

Zirkuli Péter
(Párizs)

Pozsgay Imre Izraelben

A lodi légiipari vállalatnál tett hétfőn látogatást Pozsgay Imre. A nap folyamán találkozik a zsidó állam gazdasági életében nagy befolyású Híztadrut szakszervezeti szövetség főtítkárával is, majd a Mapam párt vezetőivel ül tárgyalóasztalhoz. Pozsgay Imre vasárnap kijelentette: a pártközi és az államközi kapcsolatok fejlesztése egyaránt célja izraeli látogatásának. A magyar politikust fogadja majd Samir kormányfő és a tervek szerint Herzog elnök is. Megbeszélést folytat Arensz külügyminiszterrel és látogatást tesz több nevezetes izraeli helyszínen, így például a Jád Vásém emlékközpontban is.

Pozsgay Imre még vasárnap rövid megbeszélést tartott Rabin védelmi miniszterrel, akitől Izrael védelmi, biztonsági és békekonceptiójáról kapott tájékoztatást. A magyar miniszter Rabint a Munkapárt egyik legkiemelkedőbb politikusának, politikai stratégájának nevezte.

Pozsgay Imre kíséretében van Mezei András, a neves író, publicista és költő, az izraeli irodalom avatott ismerője is.

Az Emanuel Alapítvány díszvendége

Fodor István, az Országgyűlés megbízott elnöke hétfőn – az Emanuel Alapítvány meghívására – az Egyesült Államokba utazott. Díszvendége lesz az Alapítvány jótékonyági vacsorájának, amelyen a résztvevők elismerésüket fejezik ki a magyar kormányról a magyar-izraeli diplomáciai kapcsolatok felvételéért; tájékoztatást adnak a Dohány utcai és a Kazinczy utcai zsinagóga rendbehözatalára szervezett gyűjtésről, továbbá bejelentik a budapesti Holocaust-emlékmű felavatásának időpontját.

MDF-esek Washingtonban

Antall József, az MDF elnöke és Jeszenszky Géza, a párt külügyi bizottságának elnöke vasárnap Washingtonba érkezett. Az amerikai kormány tájékoztatási hivatalának vendégeként tesznek egyhetes látogatást: Washingtonban találkoznak a kormány és a törvényhozás vezető tagjaival, fogadják őket többek között Lawrence Eagleburger, első külügyminiszter-helyettes. A hét végén az MDF-politikusok New Yorkban fejezik be amerikai látogatásukat.

A magyarság a Vajdaságban

„Szlovéniában és Jugoszlávia más tagköztársaságaiban is javában folyik a különböző pártok és szövetségek alapítása. Egyes csoportoknak életszükséglete az, hogy a tavaszi választásokon bekerüljenek az élvonalba. Máshol viszont az a lényeg, hogy az alapvető emberi jogokat biztosíthassák. Talán ez vezérelte a vajdasági magyarokat arra, hogy megalapítsák a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közösségét” – állapította meg vasárnap a Népújság, a szlovéniai magyarok hetilapja, és közölte Vékás János, az újvidéki rádió munkatársának nyilatkozatát.

A VMDK-nak lényegében még csak egy 11 tagú kezdeményező bizottsága létezik – mondotta Vékás. Tudni kell, hogy Vajdaság autonóm tartományban az ötvenes évek közepétől az ún. vertikális szerveződés politikai bűnnek számított. Akik ilyen érdekszerveződést kezdeményeztek, azok számolhattak azzal, hogy nacionalistáknak fogják őket nyilvánítani. Ez az állapot nagyon sok kárt okozott a vajdasági nemzetiségeknek, mert felgyorsult asszimilációnak voltunk a szemtanúi. A népszámlálási adatok szerint például 1961–1971 között öt, 1971–1981 között pedig 10 százalékkal csökkent a magyar nemzetiségűek száma. Ez abból ered, hogy a nemzetiségi kérdést a szlovéniai és a horvátországi magyarokkal ellentétben az úgynevezett integrális öngazgatás keretében kívánták megvalósítani és erről bebizonyosodott, hogy nem eredményes módszer.

A VMDK-nak kezdeményező csoportja még nem létezett akkor, amikor a szerbiai oktatási törvények társadalmi vitája folyt – mondja Vékás János – ebből is származtak problémák.

Az újvidéki egyetem bölcsészkarának magyar tanszéke, továbbá több iskola és intézmény rámutatott arra, hogy az oktatási törvények tervezetében olyan megoldások szerepelnek, amelyek kedvezőtlenül hatnának a nemzetiségi iskolák fejlődésére. Ezeket a javaslatokat írásban megfogalmazták, és eljuttatták a tartományi művelődési és oktatási titkársághoz. Sajnos az történt, hogy ezek az észrevételek és javaslatok ott „elkallódtak”, nem is jutottak el Belgrádba. Ennek folytán a vajdasági fröcsület kezdeményezett egy vitaestet, amelyre meghívtuk a szerbiai illetékeseket is, s megismételtük az észrevételeket és javaslatokat. Hogy nagyobb nyomatékot adjunk a kezdeményezésnek, aláírást gyűjtöttünk a módosító javaslatok támogatására. Több mint 17 000 aláírás gyűlt össze. Mondhatom, hogy nemcsak magyarok és más nemzetiségiek írták alá, hanem igen szép számmal szerb értelmiségiek, többek között belgrádi szerb értelmiségiek is. Ugyanakkor felmerült az is, hogyan lehetne olyan itnézményes formát találni, amelynek létrehozásával megakadályozhatnánk az ilyen eseteket a jövőben. Bízunk abban, hogy a vajdasági magyarok ezzel a új demokratikus közösségükkel elérjük céljukat – mondotta Vékás János.

Ne csak a számla legyen mérvadó!

Társadalmi életünkben egyre több szó esik arról, hogy vagyonszámlatással párhuzamban felelősségre kell vonni azokat az állami, politikai, gazdasági, pénzügyi és egyéb vezetőket, akik előidézői voltak az ország jelenlegi mintegy 20 milliárd dollár összegű bruttó adósságállománynak, s a kialakult kétségbeejtő gazdasági-társadalmi válsághelyzetnek.

A parlament illetékesei és egyes ellenzéki pártok azt rebesgetik, hogy a felelősségre vonást a legfelső vezető rétegekben kellene végrehajtani – a volt megyei MSZMP első titkárokig és a megyei tanácselnökökig bezárólag. A vagyonszámlatást számlák bemutatásával vélik rendezni.

Nos, ami a volt megyei MSZMP első titkárokig és a volt és jelenlegi megyei tanácselnökökig való felelősségre vonást illeti, azzal egyet lehet érteni. Az ugyanilyen szintig végződő vagyonszámlatással azonban nem! Különösen nem, csak a számlák bemutatásával! Hogy miért? Az elmúlt két évtizedben különböző összeköttetések, elvtársi, rokoni és baráti szálak révén ugyanis eluralkodott hazánkban a „százezret fizess, százezreket, milliót vagy milliókat kapsz” gyakorlat. Mit jelent ez? A „kedvezményezett” személyek a felépített, kibővített, felújított lakóházért, hétvégi házáért és sok esetben azok berendezéseit kb. százezer forintot fizettek be a „jövő” vállalat, állami gazdaság, mgtsz. (melléküzemág), vagy más gazdasági egység pénztárába, vagy netán kisiparos részére – s ezzel szemben két számlát kaptak: egyet (kb. százezerről) a pénztári befizetéshez, egyet (több százézerrel vagy milliói tételről) pedig a valóságos értékről, egy későbbi ellenőrzés, netán vagyonszámlatás céljára. S ez utóbbiakból is több százézer számla van a „kedvezményezett” birtokában. S „verik a melléket”, pedig ezen „falszámlák” mögött nincs pénztári befizetés, illetve bevételezés!

Hogy mi történt a két számla közötti egyedi sokszázéres, milliós különbözettel? Nos, rá lettek terelve a gaz-

dasági egységnél folyó beruházásokra, állóeszköz-fenntartási és egyéb működési költségekre, azaz „lenyelte” a népgazdaság! Ezért is jutottunk jelenlegi sorsunkra, sok tíz- vagy százezer állami tisztségviselő, revizor, párt-, tanács- és egy funkcionárius; mgtsz- és áfész-elnök, elnökhelyettes, ágazatvezető, vállalati igazgató, főmérnök, főkönyvelő, főosztályvezető, osztályvezető, üzemvezető, művezető s sorolni lehetne a különböző beosztásokat, munkaköröket. Az összefonódásban résztvevőknek egyébként nem volt érdeke a minél nagyobb eredmény, nyereség elérése, hisz’ az „állam bácsi” különféle adók stb. címén elvonta a nyereség jelentős hányadát. Hát ezért nem futotta a gazdaság szerkezetváltására, a szociálpolitikára, az oktatásra, a tisztességes bérezésre stb. Ezért is „rongyolódott le” az ország, az állam, ezért is (és egyéb csalárdságok és visszaélések révén is) gazdagodtak meg tízezrek, százezrek – akiket viszont szigorúan el kellene számoltatni!

A vagyonszámlatásnál pedig ne csak a számla legyen mérvadó, hanem a pénztári befizetés, bevételezés is, amelyet még a heti vagy dekád pénztári összesítőkkel is ellenőrizni kellene, ugyanis nagyon sokan a „falszámlák” mellé szereztek hamis befizetési pénztárbizonylatokat is!

Az állam a jogtalanul szerzett vagyont (ingatlant, ingóságot stb.) jogosan tulajdonba vehetné, belföldi és külföldi személyek részére elárverezhetné, így sokszázmilliárd forinthez juthatna és ezzel rengeteget javíthatna az ország válságos helyzetén... Ez igazságos lenne, a tömegekre óriási erkölcsi erővel hatna, és a két oldalról „lebuktatott” korrupciós, harácsoló elemek felelősségére vonásával, elítélésével megindíthatná az annyira kívánatos és szükséges társadalmi tisztulási folyamatot... Ha most még nem is, majd a március 25-i választások után...

Tihanyi István

(Szerkesztőségünk a cikket vitaindítóknak szánja. Kérjük Tisztelt Olvasóinkat, véleményüket juttassák el hozzánk.)

Legyen végre békeesség!

Mi sem természetesebb – közeledvén a március –, a legkülönbébbé pártjaink a választásokra, a megválasztásokra készülnek. Tehetik, van már jog, ami jogosultságukat biztosítja. Így biztosított az – hol a lap korrekt, s miért ne lenne az –, hogy nincs, ahol naponta ne adnák közre, hol emez, hol meg amaz pártnyilatkozatot hol erről, hol meg arról. És ezzel nincs is baj, de baj lesz, ha még soká elmarad az önkontroll, mielőtt a nyilatkozók megkeresik a szerkesztőséget.

Hogy miért is „dudögök” hangosan az önkontroll szükségéről? Mert nemcsak e lap, más lapok sorainak is rendszeres olvasója vagyok, mindenféle kötelezettség nélkül. És aztán?! No, és aztán, hogy a megyei lapban a volt állampárt, az MSZMP Szervezőbizottságának nyilatkozatát olvasva újra és újra, mert hinni nem akartam, jött az ihlet az önkontroll javaslatára. Miért? Kérem, abban az MSZMP a kormány döntése ellen tiltakozik. Bár ma már minden megeshet, de ezt megérni! Megdöbbenek a január 8-án közzétett áremelés nagyságrendjén, mondván, át nem gondolt intézkedés ekkora áldozatot követelni a magyar néptől, az egész áldozat hasznélvezője – a kizsákmányolás modern eszközei révén – végül is a Világbank, a Nemzetközi Valutaalap

és a mögöttük álló nyugati országok csoportja lesz. Értik, ugye? A magyar kormány drasztikusan fokozza a szegénységet hazánkban – szól tovább a tiltakozás, s jött a figyelemfelhívás (jól figyeljenek!) arra a tényre, hogy volt olyan periódus a XX. századi magyar történelemben, amikor a romokban heverő országot döntően saját erőből építette újjá Magyarország népe... (Tovább ne figyeljen, még széttépi e drága lapot!) Nem is folytatom! Csak még egy saját mondatukkal: ...és volt olyan periódus, amikor romokba döntötte saját erőből az országot nem Magyarország népe, annak önjelölt vezető rétege: az MSZMP!

Szóltam róla; az MSZMP-nek természetesen joga volt és még lesz ilyesfajta nyilatkozatot adni, mint ahogyan a lapnak is kiadni. De álljunk csak meg egy szóra! Miféle tiltakozás ez?! No, de Elvtársak! (Nem enyém...) Tiltakozni lehet, s van úgy, kell is, de öngólt rúgni az nem éppen taktikus, pláne nem népszerű!

Kell az önkontroll, higgyék el már! Önök is jogállamban élhetnek, s hol jog az uralkodó, ott csendben – meghúzódva – is lehet maradni! Valaha nagyapámtól kaptam intőül: a békeességhez csend kell. Legyen végre békeesség!

(petőfi)

KÖZELETI HÍREK

– Az MSZP Belső Józsefvárosi Szervezete kezdeményezte a kerületben jelen lévő pártok, tömörülések közötti egyeztető fórum kialakítását a választási kampány tisztasága és a szervezetek lakóhelyi elkötelezettségének fokozása érdekében. A fórum első megbeszélését 1990. január 30-án 17 órai kezdettel tartja a VIII. kerületi Tanács V.B. Baross u. 65-67. szám alatt.

– A Fauna Klub Február 1-jén 17.30 órakor Ellenzéki Zöld Asztal vitafórumot rendez Budapesten, a II. kerületi Marcibányi téri Művelődési Házban. Részt vesznek a környezetvédelmi koncepcióval rendelkező pártok, független képviselők, illetve jelöltek, valamint a választók.

Holnap: Országgyűlés

Frakciók

Az Országgyűlés munkája időről időre felbeszakad, amikor egy-egy frakció külön tárgyalásra visszavonul. Vajon hány frakció működik? Van képviselői csoportja az MSZMP-nek, az MSZP-nek, a Magyar Demokrata Fórumnak. Kéttagú a Szabad Demokrata Frakció. Egy képviselője van a Független Szociáldemokrata Pártnak. Ő önmagában nem alkot külön frakciót, bár külön véleményének hangot ad. A független képviselők csoportjába a megválasztásukkor is párton kívüliek tartoznak. A legújabb frakció a semlegeseké. Hogy ez miben különbözik a függetlenektől? A semlegesek eredetileg az MSZMP tagjai voltak, de nem léptek át sem az MSZP-be, sem az újjászervezett MSZMP-be. Szóval függetlenek. De nem igazán, mert az eredetileg is független képviselők csoportja a volt MSZMP-igoktat nem fogadta be soralba. Így lón hát egy újabb frakció.

– cs –

Vissza a szamizdatba?

Egyre zavarodottan és bevalom ingerültebben hallgatom az új sajtótörvényről szóló vitát, illetve annak módosítását. Lehetséges, hogy azok az újságírók, akik végre évtizedek után leírhatják, ha volt erre vállalkozó főszerkesztő, rovatvezető, hogy valaki korrupciós, visszaél a munkakörével és időnek utána ez be is bizonyosodott, hogy ezek után eszük ágába sem jut majd ilyesmi? Ha arra nem is lesznek képesek, hogy hazudjanak, de inkább nem írják az „ügyről”. Miért? Csupán, mert az illető beperelheti a lapot, a főszerkesztőt, az újságírókat és hosszadalmas – hazai korrupciós viszonyainkat ismerve – bizonytalan kimenetelű procedúrában kell védekezni, bizonyítani, hogy ki, mikor, milyen közérdekű kárt, erkölcsatlenséget követett el?

Hogy konkrét és saját példával éljek; annak idején egy s mást írtam Grósz Károlyról, s olybá tűnik, nekem lett igazam. De mi van akkor, ha személyiségsérelem vagy hitelrontás címén Grósz Károly bepereli 300 ezer forintra lapomat? Pereskédünk, s végül ki fizetett volna? Ha nem változnak időben és gyorsan politikai állapotaink, természetesen a lap. Most viszont visszafizetné Grósz Károly? Vissza kellene fizetnie?

Vagy mi van akkor, ha az egyre nyilvánvalóbb, de még kissé gubancosan bizonyítható régi állampárt híveinek vagyonszámlatási akcióira hívjuk fel a figyelmet, s az illető sértődve elégtételelt kiabál? Még vannak a hatalomban szövetségesei, akik ezt az elégtételt akár bírósági úton is megszerezhetik számukra.

Ne tévedjünk. Nem jött el még a kánaán, a szellem napvilága még nem ragyog be minden ház ablakán, még igen csak nagy szükség van a figyelmeztető, figyelemfelhívó szóra. Vagy talán az alakuló magyar nem szabad, csak szabadabb sajtót akarják ismét a hallgatás tomyába visszazárni? Vagy szamizdatba kényszeríteni?

Természetesen az ócska stílusú, feltűnősködő és főként minden alapot nélkülöző, személyeket vádoló cikkekért igenis feleljen minden tollforgató és lapszerkesztő. De ne felejtsük, a kacska nem tud repülni. Csak hápogni. Viszont a fülemülét összetéveszteni a kacsával, az számomra megint valami ázsiai okoskodás.

– Gy. L. –

Tíz párt jelöltjei

A március 25-i országgyűlési képviselői választásokon indulni szándékozó pártok január 24-e óta gyűjtik a jelöltséghez szükséges ajánlószelvényeket. Ismeretes: az országban 176 egyéni választókerületet alakítottak ki, valamint az is, hogy 75 szelvényt kell összegyűjteni ahhoz, hogy egy jelölt felkerülhessen a szavazólapra. Az MTI munkatársa azokról a pártokról érdeklődött, amelyek nagy számban állítanak jelöltet.

Fidesz: Szadai Károly, a választási iroda vezetője elmondta, hogy Budapesten a 32 választókerület közül eddig 25-ben állítottak jelöltet, vidéken pedig a választókerületeknek több mint a felében. Jelöltjeik az eltelt napokban 100–150, de egyesek már több mint 300 szelvényt gyűjtöttek, ám az igazi választási kampányt csak ezen a héten kezdik el. Nemcsak lakásokon gyűjtenek szelvényeket, hanem Budapest több pontján is.

FKgP: Freisinger Jenő, a sajtóiroda vezetője azt hangsúlyozta, hogy kampányuk során elsősorban a vidékre koncentrálnak, eddig több mint 130 választókerületben állítottak jelöltet, közülük többeknek már össze is gyűlt a 750 ajánlószelvény, sőt van, aki már 5000 darab cédulát kapott. Mint mondta, ezzel a „túlteljesítéssel” nem kívánják a választási kódexet megsérteni, hanem csupán arról van szó, hogy néhány jelöltjüknek számos önkéntes aktivista is gyűjti az ajánlószelvényeket.

Hazafias Választási Koalíció: Asztalos László, a koalíció elnöke arról szólt, hogy valamennyi választókerületben állítottak jelöltet, van, ahol többet is. A jelöltek döntően párton kívüliek, de akad köztük MSZP-, SZDSZ-, illetve MDF-tag is. Megjegyezte még, hogy a gyűjtés nehezen megy, de bíznak abban, hogy a február 23-i határidőig mindenütt összegyűlik a 750 szelvény.

Kereszténydemokrata Néppárt: Lántzky László országos szervezőtitkár arról adott tájékoztatást, hogy az egyéni választókerületek mintegy 80 százalékában állítottak jelöltet. Vidéken könnyebben megy a szelvénygyűjtés, mint Budapesten, egyes helyeken urnákat állítottak fel az ajánlások gyűjtésére, de a szelvények döntő többségét a párt megbízottjai a lakásokba bekopogtatva kívánják megszerezni.

MDF: Balsai István, a választási iroda munkatársa elmondta, hogy mind a 176 választókerületben állítottak jelöltet. Információjuk szerint nagy többségük már közel 750 szelvényt gyűjtött össze. Abban bíznak, hogy a szelvénygyűjtést néhány nap múlva már be is fejezhetik és a választásokra koncentrálhatnak. Hozzátette még, hogy a szelvények nagy többségét nem lakásokon gyűjtötték, mert tagjaik, illetve szimpatizánsaik azokat behozták a területi irodákba.

Magyar Néppárt: Varga Csaba országos titkár elmondta, hogy eddig 140–155 körzetben állítottak jelöltet. A szelvénygyűjtés eddigi eredményességét szerdán összegzik, de értesüléseik szerint a körzetek nagy többségében a hét végén a jelöltek 200–300 szelvényt kaptak a választópolgároktól.

MSZP: Szandtner Iván, a választási iroda vezetője arról adott tájékoztatást, hogy minden egyéni választókerületben állítottak jelöltet, és néhányuknak már össze is gyűlt a kellő számú ajánlószelvény. Sokan eljutatták szelvényüket az országos központba, aktivistáik pedig a lakásokon keresik fel a választópolgárokat.

MSZMP: Szabó János, az országos választási iroda igazgatója elmondta, hogy eddig 80 választókerületben állítottak jelöltet, de szeretnének a többiben is. A szelvénygyűjtés eredményességéről egyelőre még nincs konkrét információja az irodának.

MSZDP: Fischer György, a párt elnöke arról szólt, hogy eddig 162 választókerületben van jelöltjük, de reményeik szerint a többiben is hamarosan lesz. Elmondta azt is, hogy több tucat jelöltjüknek már sikerült összegyűjteni a 750 ajánlószelvényt, így az ott működő aktivistáik mostantól besegítenek a szomszédos választókerületek SZDP-jelöltjeinek kampányába.

SZDSZ: Magyar Bálint ügyvivő, a választási kampány irányítója elmondta, hogy minden választókerületben állítanak jelöltet. Több budapesti és vidéki jelöltnek máris összegyűlt a 750 ajánlása. Az ajánlószelvényeket igyekeznek úgy gyűjteni, hogy minél kevésbé zavarják az állampolgárokat, ezért a választókerületek többségében megadták helyi kirendeltségük címét, hogy szimpatizánsaik oda juttassák el a párt jelöltjét ajánló szelvényt.

A szegények szerint

A Szegények és Kiszolgáltatottak Szövetsége megdöbbentéssel tapasztalja, hogy miközben az ország lakosságának gyorsan növekvő része nyomorog, az elemi életfeltételek sincsenek számára biztosítva, addig a parlamenti képviselőknek olyan havi fizetést kívánnak adni, amely nagyobb, mint a dolgozók jelentős hányadának féléves jövedelme. Ez a megoldás azzal a kockázattal jár, hogy népszerű ígéretekkel és demagógiával olyan személyek próbálnak meg országgyűlési képviselők lenni, akiket nem az ország szolgálata, hanem csak a vagyonszerzés érdekel.

A magyar parlament ne váljon karrieristák és szerencselovagok gyülekezetévé! Az Országgyűlés tagjait ne olyan közpénzekből fizessék, amelyeket az állam a lakosságra kényszerített adókkal és áremelésekkel teremt elő. El kell érni, hogy olyan emberek legyenek a parlamentben, akik valóban elkötelezettek az őket megválasztó közösségnek. Ezért minden választókerület közvetlenül maga tartsa el képviselőjét: ne állandó, hanem mindenkor országgyűlési munkájával kiérdemelt jövedelmet biztosítson neki.

Úton Európába?

Németh Miklós miniszterelnök hétfőn délután felszólalt az Európa Tanács parlamenti közgyűlésén.

Elmondotta: – Felszámolóban van a kontinensünk keleti és nyugati felének több évtizedes mesterséges szembeállítását eredményező hidegháború. A kelet-európai változások Magyarországon az elsők között vették kezdetüket. Magyarországon bontották le elsőként a vasfüggönyt, itt kezdődött el a pártállam monolit struktúrájának felszámolása. A mintegy két évszázad dinamikussá és békés demokratikus átalakulási folyamatban az egymástól is különböző pártprogramok ellenére nemzeti konszenzus van a tekintetben, hogy az egyetemes emberi jogok maradéktalan érvényesülésére épülő, többpártrendszerű, alkotmányos jogállam, parlamenti demokrácia kiépítése és zavartalan működése a cél. A gazdaságot illetően is többségi vélemény alakult ki az eltérő indíttatású politikai erők között arról, hogy fontos nemzeti érdek egy szocialista piacgazdaság megteremtése Magyarországon. E két kérdésben kialakult nemzeti konszenzus képezi a békés átmenet egyik legfontosabb fundamentumát, és egyben garanciáját is, függetlenül attól, hogy a márciusi parlamenti választásokra való felkészülésben időnként felizzanak a szenvedélyek, kiéleződik a pártok közötti küzdelem”.

A miniszterelnök kifejezte a reményét, hogy a magyar politikai pártok demonstrálni fogják a nemzet iránti

felelősségüket és politikai érettségüket, biztosítják – a választások eredményétől függetlenül – a demokratikus átmenet békés folytatódását.

– Múlt év júniusa óta Magyarország – a Szovjetunióval és Lengyelországgal együtt – különleges meghívottként részt vehet a közgyűlés plenáris és bizottsági ülésein. Attól a határozott szándékunktól vezetve, hogy elmélyítsük sokoldalú kötődésünket Európához, hogy erőnkhez mérten hozzájáruljunk az európai egység kialakításához, múlt év őszén elhatároztuk, hogy kérjük csatlakozásunkat az Európa Tanácshoz. Szeretném remélni, hogy az országunkban megvalósult, illetve megvalósuló történelmi változások, továbbá Magyarország és az Európa Tanács közötti mind szélesebb körű kapcsolatok kellő alapul szolgáljanak ahhoz, hogy a közgyűlés és a miniszteri bizottság kedvezően foglaljon állást csatlakozási kérelmünkről, aminek eredményeként Magyarország még az idén az Európa Tanács tagjává válhat.

Alapvető fontosságot tulajdonítunk annak, hogy Magyarország szervesen integrálódjék Európába. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk az Európai Közösségekhez fűződő kapcsolatainknak. Elismeréssel adózunk a 24 fejlett országnak, s ezen belül az Európai Közösség tagjainak mindazokért az erőfeszítéseikért, amelyeket azért tesznek, hogy segítsék Magyarországot a reformfolyamatok kiteljesítésében.

Nem vár a MÁV

A csaknem 130 ezer embert foglalkoztató Magyar Államvasutak kénytelen tudomásul venni, hogy a kormány eddig nem hozott intézkedéseket a több mint 20 százalékos bérelmaradás pótlására és csak a 16 százalékos adómentes bérfejlesztés kereteit biztosítja, ezért a MÁV vezetése válságtervet dolgozott ki. Ennek értelmében 16 százalékos bérfejlesztést hajt végre abban az esetben, ha a vállalat tevékenysége nem ráfizetéses – erről döntött hétfőn a MÁV vezérigazgatói értekezlete. Január 1-jei hatállyal 13 százalékos általános bérfejlesztésre kerül sor. Minden dolgozó 500 forintos alapbéremelésben részesül, s egyidejűleg bevezetik az 5100 forintos minimálbért. A fennmaradó béremelési lehetőséget differenciáltan használják fel, kiegészítve a létszámleépítésből felszabaduló bérral, amely további 2 százalékos tesz ki. Kiemelt, 20 százalékos bérfejlesztésben

részesítik a forgalmi és a vontatási dolgozókat – köztük a mozdonyvezetőket –, valamint a nagy rendezőpályaudvarok ügynevezett elegyrendezőit. A mozdonyvezetők a bérköltség terhére elszámolt üzemanyag-megtakarítási prémium alapbérémsítéséből, illetve a tervezett túllerakcsökkentésből származó bémegtakarításból mintegy 10 százalék további bérfejlesztésre számíthatnak. Ezen felül 3 százalékos bérfejlesztésre van lehetőség. Ez mintegy 2 milliárd forint üzemeltetési, fenntartási költségvisszafogást tesz szükségessé. E kényszerintézkedések sajnálatosan kihatnak majd a szolgáltatások színvonalára, gyorsítják a vasút műszaki leépülését.

A válságterv nem számol műszaki fejlesztéssel, és csak a vasutasok munkája – többletmunkája – révén látja biztosítottnak a vasúti üzem fenntartását. A következő esztendőben hasonló intézkedéseket a vasút már nem fogantathat, mert azok óhatatlanul nemcsak a Magyar Államvasutaknál, hanem a nemzetgazdaságban is súlyos károkat okoznának. Ezért a legrövidebb időn belül szükség van a MÁV és az állam költségvetési kapcsolatának korrekt, elvi alapokon nyugvó, nem a maradékelvet érvényesítő rendezésére úgy, hogy az állami feladatokat valóban az állam finanszírozza. A MÁV gazdasági mozgásterét, ezáltal dolgozóinak megfelelő bérezése – az eddig felhalmozott bérelmaradások központi rendezése mellett – a későbbiekben csak így biztosítható. Ez a vasút vezetőségének a véleménye.

Vállalkozó tanácsok

A mindig szükségesnek érzett központi pénzeszközöket vállalkozásokból származó forrásokkal is kipótolhatják a tanácsok. Ennek lehetőségét a tavalyi év kezdetétől a gazdasági társaságokról szóló törvény teremtette meg. Veszprém megye – elsősorban nagy idegenforgalma révén – jó terepet kínál a befektetni szándékozóknak, települési tanácsai közül azonban eddig csak kb. minden ötödik lépett be valamilyen vállalkozásba, önálló, saját kezdeményezésű tanácsi vállalkozásra pedig még nem akadt példa. Az óvatosságnak több oka is van; az elsők között kell megemlítenünk a hozzáértő szakemberek hiányát. A megyei tanács ezért tervezi egy vállalkozási csoport létrehozását, amely a nemzetközi és a hazai gyakorlatot is ismerő jogászokból és közgazdászokból állna, s megfelelő térítés ellenében segítségét adna a szerződések megkötéséhez a községek, városok tanácsainak is.

A gazdasági környezet sem segíti azonban igazán a tanácsok vállalkozásait. A tanácsok pénzügyi helyzete többnyire ingatag, a vállalkozásokhoz szükséges pénzzel nem rendelkeznek, ezért inkább apporttal, többnyire telekkel lépnek be a vállalkozásokba. Szabad pénzeszközök a tanácsoknál inkább csak átmenetileg keletkeznek, mint tartósan, s ha akad is pénzük, in-

kább bankba teszik, mert ennek kockázata nics, ráadásul a kamatjövedelem még a rövidebb időre való betétel-helyezésnél is magasabb, mint a vállalkozások jövedelmezősége.

A nem igazán kedvező befektetési klíma ellenére is már százmillió forint-hoz közelít az az összeg, amellyel a megye tanácsai részt vesznek a különböző vállalkozásokban. A megyei tanács maga két vállalkozásban résztulajdonos: 11 millió forintot részesedése van a balatonalmádi Fórum bevásárlóközpontban és három milliós a Viadukt Skála Kereskedelmi és Szolgáltató Közös Vállalatban. Veszprém Város Tanácsa eddig több mint 22 millió forintot fektetett be hat különböző vállalkozásba; résztulajdonosa lett így többek között egy bisztrónak, egy ABC-áruháznak és egy ékszerboltnak, belépett több betéti társaságba és üzletrészt vásárolt a VÁÉV-Bramac Kft.-ben. Tihany községi tanácsa 35 millió forint értékű ingatlanul vesz részt idegenforgalmi célú vállalkozásokban, Balatonfűzfő másfél millió forinttal szállt be a strand vízciszisztájába, Várpalota kétfélmillióért vett részvényt az Agrár Innovációs Bank Rt.-ben, Sümeg az épülő iparcikkáruházba fektetett tízmillió forintot, Pápateszteren és Csóton varroda építésébe szállt be a község 200-200 ezer forinttal.

-gyg-

ÖBB-MÁV Európai síneken

Már a világiállítás jegyében tartottak közös menetrend-bemutató sajtótájékoztatót a magyar és osztrák szakújságírók részére a győri városházán. Mészáros András, a MÁV és dr. Helmuth Hainitz, az osztrák szövetségi vasutak vezérigazgató-helyettesei először találkoztak ilyenformán a sajtó képviselőivel.

Mint megtudtuk, most még nem szolgálhattak igazi, kellemes meglepetésekkel. Ilyenekben az ősszel esedékes európai menetrend-egyeztető tárgyalások bővelkednek majd. Az egyik: 1991 májusától Budapest után kétóránként naponta hét gyorsvonat indul Bécsbe. Mivel egy perc menettartam-csökkenés Mészáros András szerint 1 milliárd forintjába kerül a MÁV-nak, a vonatokat a hegyeshalmi vámvizsgálat idejével fogják gyorsítani. Immáron az sem kizárt, hogy a magyar határorok, vámörök Bécsből, az osztrákok pedig Budapesten felszállva kezdik meg munkájukat. A világiállítás idejére több olyan villamosmozdonyt állítanak szolgálatba, mint amelyek a Lehar Eurocity vonatot húzzák. Az osztrák gépek a két különböző szabvány szerint villamosított pályán is tudnak közlekedni. Így lehetővé válik, hogy csúcsidőben majd félóránként kössék össze a két fővárost maximum 140 km-es nyílt vonali csúcssebességgel száguldó vonatok. Az idei változásokhoz tartozik, hogy negyed órával csökkent az Orient Expressz és a Wiener Walzer magyarországi menetideje. Ezáltal az Orient Expressz

később, délelőtt 10-kor fog elindulni a Keleti pályaudvarról. A Wiener Walzerre – az NDK-ba való Saxonia vonathoz hasonlóan – autósállító vagonokat csatolnak Budapest és Bécs között. Ugyancsak sínre kerülhetnek járműveink a nyártól Dortmund és Siófok között. Az itt ingázó Kálmán Imre gyorsvonatot hétvégeken szétválasztják, egy Bécsbe és egy, az NSZK-ba tartó szerelvényekre. A bécsi rész a Lehar Eurocity vonat mentesítő szerelvénye lesz.

A két vasút a teherfuvarozásban összehangolja a marketing- és tarifapolitikáját. Ennek révén indulhat meg májustól a gyorsteherjárt a ferencvárosi rendezőpályaudvarról – bécsi átcsatolással – a triest-i és a rotterdami kikötőig.

V. Palzs Gábor

A HANGERŐ MÁR VÉGKÉPP NEM PÓTOL ÉRVEKET!

Mialatt a többpárti választási küzdelem éppen hogy kibontakozóban van – a minap még beidegzett vezényszavakra és titkos beintésekre „vigyázó” Parlament ülésén meglepő jelenségeknek lehetünk tanúi. A monolitikus hatalmi bázisok: magyarán szólva a parlamenten kívüli – sőt fölötti – tényezők sokasága prominens képviselői megszólaltatásával minden lehető elkövetnek, hogy több évtizedes aktív közreműködésüket a jelen állapotok megteremtésében olybá tüntessék fel – mintha mi sem történt volna! Példának okáért: a most kalapács alá kerülő túltervezett nagyipar – nem is az 6 világgazdasági kutatásai szellemi „műhelyeinek” végterméke lenne.

Megdöbbenő az a hasonlatosság – Rákosi és néhány társa parlamenti ex cathedra lehangoló hanghordozását kell idéznem –, amit egyes „nagy múltú” személyiségek megengednek maguknak – hangerővel pótolván érveket... A szabad lélegzetvételhez jutott képviselők többsége tisztában van azzal, hogy a privatizálás körül nincs minden rendben és valamennyi demokratikus párt programjának kiemelt, elementáris követelménye a tisztázás – nem utolsósorban a kiszagda pártoké – amelyek számos, a rendszerben miniszterként és más funkciókat betöltött tagjait tevékenységétől teljességgel elhatárolják magukat!

A hazai szellemi tőkét sem túlértékelni, sem lebecsülni nem lehet: általánosságban nem tehet arról, hogy sok értékes egyede a rossz „tőkekoncentráció” áldozata – s e helyzet feloldói is számadással tartoznak!

Hargitai István

Egy gombóc fagyiért nem kell nyugtát adni...

Az általános forgalmi adóról szóló törvény – mint ismeretes – nyugtaadási kötelezettséget ír elő a kiskereskedelem, a vendéglátás és a kisipar meghatározott területein. Az 1990. július 1-től kezdve fokozatosan hatályba lépő új előírásról a Pénzügyminisztérium illetékese tájékoztatta az MTI munkatársát.

A kulturált kereskedelem egyik természetes velejárója, hogy a vevő a vásárláskor blokkot kap; a kiskereskedelem jelentős részét kitevő állami, szövetkezeti kereskedelemben a vásárló védelmét is szolgáló nyugtaadási kötelezettség eddig is megvolt. A most hatályba lépő rendelkezés, kiterjesztve ezt a kötelezettséget a mainál megnyugtatóbb és főleg ellenőrizhetőbb bizonylatot ad az értékesítéshez és ezen keresztül az adózáshoz.

A nyugtának csak a kereskedők azonosítóját, a dátumot és a vásárlás végösszegét kell tartalmaznia, így a bizonylat gyorsan kiállítható. A nyugtaadási kötelezettség előírásaival egyidejűleg a kiskereskedők lehetőséget kapnak arra, hogy a beszerzendő, az adóhatóság által támogatott követelményeknek megfelelő pénztárgy árát visszaigényeljék az állami költségvetéstől.

A nyugtaadási kötelezettség a kiskereskedők körében az üzletekre, pavidonokra, illetve felszolgálatot biztosító vendéglátóhelyekre és az önkiszolgáló éttermekre vonatkozik elsősorban, de kiterjed a kereskedelmi szálláshelyet értékesítőkre, illetve műhelyben, üzletben áruértékesítést folytatókra, szolgáltatást nyújtókra. Nem kell nyugtát adni az utcai árusnak, a vásárolónak, a hírlapárusnak, a benzinkutasnak és a csak utcán át árusítóknak (például a fagyaltosoknak, pecsenyesütőknek), a taxisoknak vagy azoknak, akik a megrendelő lakásán végzik szolgáltatásaikat. A vevő kérésére azonban ők is kötelesek egyszerűsített számlát adni. Egyedi kérelemre bármely más üzletet, magánkereskedőt mentesíthet az adóhatóság a nyugtaadás alól; különösen akkor, ha a kötelezettséget személyi és tárgyi feltételek hiányában nehéz teljesíteni. A mentességről a vásárlókat az üzletben szembetűnő helyen, egyértelműen tájékoztatni kell.

A nyugtaadási kötelezettség fokozatosan lép hatályba. Ez év július 1-től a ruházati, a vegyiáru-, az iparcikk-, valamint a tüzelő- és építőanyag-kereskedésekben kötelező nyugtát adni. A magánvendéglátóhelyeken és a magán-kiskereskedelem egyéb területein csak 1991-1992-től teszik kötelezővé a nyugtaadást.

Kétszemélyes autókereskedés

A székesfehérvári SZÖVMŰ közel két éve létesített Tatabányán egy használt autók adásvételével foglalkozó lelakatot. A viszonylag kicsi, de rendezett telepen többféle személyautót látunk kiállítva – eléggé eltérő áron.

– Mennyire vált be az alapítók elképzelése, milyen forgalmat bonyolítanak le? – kérdeztük Kiss Kálmántól, a telep vezetőjétől.

– A telep üzembhelyezése óta – havi átlagban – mintegy ötven használt járművet forgalmazunk, két-három millió forint értékben.

– Milyen haszonnal dolgoznak?

– Ez a forgalmazástól függ. De nem túl magas a hasznunk, mert a bevételből kell fedeznünk a telep költségeit, az áramdíjat stb. – veszi át a szót Móré Andrea, a mindenes adminisztrátor. – Az eladásra felkínált személygépkocsikra például 4,6 százalékot számolunk rá, a tehergépkocsiknál ez tíz százalékot tesz ki, bizonyos értékesítés esetén.

– Nem jelent konkurenciát a szabadpiac?

– Átvizsgáljuk az eladásra szánt járműveket, és soha nem megyünk az eredeti forgalmazási ár fölé. Központilag szabályozott leszámitási kulccsal dolgozunk. A szabadpiaccal ellentétben, mi nem árulunk „zsákbamacskát”. Igazi konkurenciát a Komáromi Autójavító tatabányai telepe jelent számunkra, mert ők bontással is foglalkoznak. Nekünk erre sem emberünk, sem felszereltségünk nincs.

– Sokat hallani ebben a tevékenységi körben a csúszópénzről. Önök-nél is előfordult?

– A telep fennállása óta nálunk ilyesmi még nem fordult elő. Egyébként is, tevékenységünk szigorú szabályozók között folyik, s ha ezeket kiájtászanánk, az állásunkba kerülne – mondja a telepvezető.

– Csak ketten dolgoznak itt?

– Igen. Szerettük volna megvalósítani mi is a telepünkön a bontást, a műszeres vizsgálatot, de erre nincs anyagi lehetőségünk.

Berg Endre

Szándékosan nem a manapság divatos „nemzeti televízió” kifejezést használom a címben, ugyanis azt gondolom, többről van szó, mint egy tömegtájékoztató eszköz szakmai helyzetéről, emberi és pozicionális belső küzdelmeiről.

Egyrészt a kívülről (még ha mint író forgatókönyvekkel részt is vesz a televízió munkájában, vagy korábban, mint gyakorló színházi ember) a jelenlegi megváltozott politikai struktúrában nem szólhat bele abba, hogyan s miként rendezik soraikat a televízió munkatársai, ki hogyan, milyen vezetést vállal. Meggyőződésem, ez a televízió műsorait készítő belső gondja. Viszont az már több millió ember magánéleti – igenis magánéleti! – gondja, hogy mit *köteles nézni* a „ládában”. És itt kapcsolódik a televíziózás és nemzet fogalma együvé. Vagy, ha úgy tesszük, a nemzeti televízió kialakításának, botrányoktól sem mentes vajúdása.

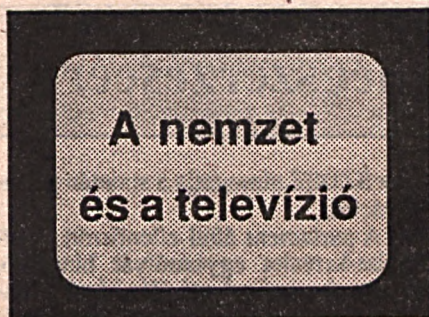
Csak hogy ez a vajúdas nem mostanság kezdődött. Sőt, szó sem volt még az állampárt széteséséről, még gumibottal verték meg a mai ellenzéki parlamenti képviselőt, más társaival együtt, mert meg akarták ünnepelni március tizenötödikét vagy október huszonharmadikát, még szó sem volt a pártállam akkori vezetőinek tökéletes bukásáról, amikor 1987-ben is megrendezték, az immáron XVII. Veszprémi Tévéfalalkozót.

A találkozó egyik délelőtti jén, június 24-én, afféle szakmai beszélgetésre került sor – a szervezők szándéka szerint – az előző két napon látott bemutatókról. Valójában a Szónyi G. Sándor rendezte „Bánk bán” feldolgozásról lehetett érdemben szólni, és ez indított néhányunkat – írókat, rendezőket, újságírókat, szerkesztőket –, hogy elmélkedjünk, vitázzunk arról, mi is szükségeltetik az egyénien magyar, nemzeti televíziós műsorok készítéséhez? Azaz, voltam bátor akkor közölni, hogy a Starski és Hutch nevű lövöldöző nyomozó urak mellett (nem helyett) olykor *kötelessége lenne* a televízióknak a klasszikus és mai magyar írókat, műveik adaptációit az eddiginél nagyobb számban bemutatni.

Abból pedig végképpen elég volt, hogy egy szűk klikk, gyakorta külföldi irodalmi anyagból írja a forgatókönyveket (írók helyett!), és ők is rendezik. Ezek a bemutatott önmegvalósító agyremek és a blóddli krimisorozatok között kell válogatnia a magyar nézőknek. Ha pedig ez az állapot marad, akkor még a kifejezést is jobb elfelejteni, hogy „nemzeti televízió”.

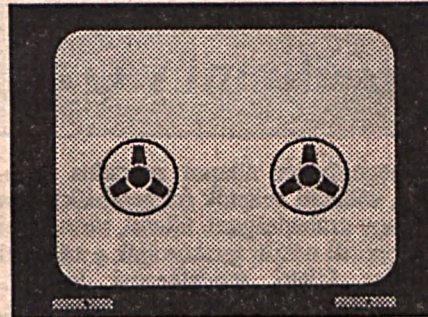
Röviden: némely újságíró és rendező a „nacionalista” bélyeget sütögette rám az Auróra Szálloda folyosói sugdolozásai közben, mert akkor még nem volt olyan nyílt a légkör, hogy egy nyilvános vitán ezt valakinek a fejéhez vágják. Kiváltképpen, ha az illetővel több televíziós szerkesztő is nyilvánosan egyetértett.

Ma már, mint tudjuk, a felemlégetett tények evidenciákká váltak, és az

ekkor engem „lenacionalistázó” újságírók ma legüzbuzgóbb hívei a nemzeti televízió fogalmának.

Csupán azért idéztem fel ezt az 1987-es eseményt, mert azóta nagyon nagyot és többször pördült országunk is földgömbissal együtt, de a magyar televízió belső harcai közepette létrejött a szórakoztató, menedzser típusú, hamisítatlanul együgyű, bárgyú krimisorozatokat gyártó magyar filmek uralma. Nem akarom kultúrzenyennek nevezni, bár a művileg berendezett luxusvillák magyar „maffiózói” mellett vonagló meztelen, olykor egymást simogató lánykák erre rászolgáltnak, de mindenestre több, mint szemtelenség a magyar televízió erre illetékesítő, hogy képesek pénzt adni ezeknek a filmeknek az elkészítésére, amikor majd hárommillió ember a létminimum határán él. És többségük akármilyen rozszant lakásban, de ezeket a filmeket nézi. A Gát-művek által gyártott Linda és Zsarurmelő című agyremeket, hogy konkrétumokat is mondjak. Persze, tudom, külföldi pénz is van ezekben a vállalkozásokban, de

a szellemi agymosást most már, még külföldi, közös vállalkozások árán is, abba kellene hagyni a magyar nemzeti televízióknak 1990-ben, a Magyar Köztársaság hónapokon belül több pártból alakult parlamentjének megválasztása idején. Amikor agresszív hajléktalanok megszállják a Déli pályaudvart, a piacokon és üzletekben az emelkedő árak (szabadárak?) miatti bizonytalanság állandó veszekedést okoz, amikor emelkedő labór és egyéb közüzemi díjak megfizethetlenségétől robbannak a napi kiadások feletti családi veszekedések, amikor válunk, elvetjük a gyereket, és öregszünk és elmagányosodunk, akkor, nos, akkor jön az a bizonyos nemzet és televíziós műsor összekapcsolása.

Egyre több elmagányosodott embernek egyetlen „társ” a televízió. Bekapcsolja és mozog a kép, emberek veszik körül a depressziós magányától irtózó csöndtelen szobában, akik beszélnek. Hozzá. Az az illúziója, mint ha nem lenne egyedül. Csak hogy nem mindegy mit beszélnek hozzá és kik, most és itt Magyarországon. Növelik

az elkeseredését a hétköznapi kínlódásokban, mert elvált, mert elküldték a munkahelyéről, vagy átszervezték máshova, mert fogalma sincs, hogyan fog az elkövetkezendő évben élni, mert...

Akkor ne jöjjön a „szórakoztató”, „nemzeti” televízió bérmunkákban itt készült kalandfilmekkel, menedzser típusú kultúridiotizmussal, mert az erre fordított pénzekre gondolva, a szegénynek, magányosnak, a televízió-„társra” szorulóknak kinyílik a bicska a zsebében. És tekintve, hogy pszichológia is van a világon, valahol másutt fogja agresszivitását levezetni, amiből persze esetleg a televízió más műsor-szerkesztői dokumentumfilmet is készíthetnek, hogy lám csak, milyen hőbölődött vagy éppen közömbös, a politikai pluralizmust nem ismerő nép vagyunk.

Az egyre kulturálatlanabb estékben nincs pénz színházra, mozira, olykor egyetlen „társunk” marad nemzeti nagy létünkben ez a „mohácsi”-televíziósláda. Ezért igen fontos, hogy kik és mit beszélnek hozzánk, nem csak a politikai rágógumi műsorokban, hanem a művészetben is. Mert, még ha demagógiának is hat, József Attila „Munkások” című verséből kell idéznem, amely 1930-ban íródott: „Itt élünk mi, idegünk rángó háló / vergődik benn a múlt síkos hala. / A munkabér, a munkaerő ára / cincog zsebünkben, úgy megyünk haza.”

A helyzet most ugyanez, csak éppen bekapcsolhatjuk a magyar (nemzeti?) televíziót és nézhetjük hogyan „álmodik a nyomor”.

Györfly László

A pécsi társaság felhívása

Alakuljanak magyar-román és román-magyar baráti körök!

Mi, a Pécsen működő Magyar-Román Baráti Kör tagjai felhívással fordulunk honfitársainkhoz: tegyük közös nemzeti ügyünké a magyar és a román nép történelmi megbékélését. A romániai forradalom győzelme és az annak nyomán kibontakozó demokratikus átalakulás olyan esélyt kínál az évszázados gyűlölködés lángjának kioltására, amilyenre nem volt példa Trianon óta. Történelmi felelősségünk, hogy – megragadva a pillanat adta nagyszerű lehetőséget – baráti jobbot nyújtsunk a román népnek. Ha elmulasztanánk, joggal kárhoznánk nemzedékünket az utókor.

A forradalom tisztító vihára egyaránt megérintette a román és a magyar lelkeket. Nem szabad hagynunk, hogy ezt a katarikus élményt felőröljék a gondokkal terhes hétköznapiak, az esetleg újraéledő gyanakvások, félreértések, előítéletek. Kihhasználva tehát az egymás iránt támadt érdeklődést és tiszteletet, alakítsunk ki új Románia-képet a magyarokban és új Magyarország-képet a románokban. Mert lásuk be, hogy nem ismerjük a másikat elég jól, hiába élünk ezer év óta egymás mellett ezen a tájon. Keveset tudunk egymásról, s amit tudunk, nem biztos, hogy az a való. Mind mostanáig csak a magunkét mondtuk: magyar a magyar érveket, román a román érveket, s ez nem vezetett sehová.

Azt akarjuk, hogy legyen már vége a meddő számonkérésnek: ki, mikor mit tett és mondott. A sebek újra meg újra felszakítása csak a régi keserűségeket táplálja. Abból a helyzetből induljunk ki, ami most van, 1990 elején. A magyar nép is, a román nép is önerejéből lett független és szabad. Önakaratóból fogott hozzá a jogállam felépítéséhez és nyitotta meg magát a világ előtt. A történelemben először együtt mozognak a politikai óramutatók Budapesten és Bukarestben. Amde máris hallani hamnis hangokat bizonyos rosszul értelmezett nemzeti érdekek védelmében. Ne engedjünk teret a kúmérgezőknek!

Mi, pécsi értelmiségiek a Magyar-Román Baráti Kör megalapításával egyfajta küldetést vállaltunk: megbontását annak a falnak, amelyet a régmúlt és a közelmúlt politikai rendszerei emeltek a nép közé. Eddig az arcunkba fújta a szél... Magányosan, elkeseredetten, meg-megfogyatkozó reménységgel küzdöttünk az értetlenség és a gyanakvás, a leplezett bizalmatlanság és a nyílt elutasítás ellen. Most már egyetértő barátokra vágyunk itthon és a szomszédban egyaránt! Felhívunk tehát minden európai gondolkodású, nemzeti érzésű magyart és román, hogy alapítsák meg a barátságos építő és ápoló társaságaikat, s teremtsenek közvetlen kapcsolatot egymással az országhatáron át.

A társaságunk chartájának tekintett hűsvéti nyilatkozatunkban, amelyben hazánk közvéleménye előtt hitet tettünk a magyar és a román nép barátságára mellett, „népi diplomáciát” kezdeményeztünk a két ország polgárai között. Sürgöttük, hogy jöjjön létre közvetlen kapcsolat magyarok és románok között: ember emberrel, közösség közösséggel, város várossal, nép néppel. Szeretnénk, ha a most megalakuló baráti körök válnának a „népi diplomácia” nagykövetivé itthon és odaát. Kezdeményezzék, szervezzék, támogassák tehát a jószomszédi kapcsolatok sokoldalú kibontakozását. Nyerjük meg eszménknak az ifjúságot, hiszen minden bizonnyal fiainknak és lányainknak kell majd kiteljesíteniük azt a munkát, amelyet mi – felnőttek – most elkezdünk, de a bennünk élő görcsök miatt talán nem tudunk igazán véghezvinni.

Kívánjuk és reméljük, hogy a magyar-román egymásra találás nemcsak a két ország kapcsolatában nyit új fejezetet, hanem elindítója és ösztönzője lesz a Duna mentén élő népek rég áhított egyesülésének is.

Pécs, 1990 januárjában

Az elitek harca az állami vagyon megszerzéséért

A rendszerváltás két alappilléren nyugszik: a többpártrendszerű parlamenti demokrácia megteremtésén és a magántulajdonosi rendszer kialakításán. A szabad választások után az első feltétel lényegében megvalósul. Az állami, közösségi tulajdonosi szerkezet felszámolása sokkal lassúbb, nehezebb és ellentmondásos folyamat lesz. Amíg a parlamenti demokrácia megteremtésében lényegében egyetértés van a demokratikus pártok között, a domináns magántulajdonosi rendszer létrehozásában elsősorban az MDF, SZDSZ, FIDESZ, Kiszgazda Párt érdekelt. A következőkben elemezzük a különféle tulajdonreform elképzelésekkel kapcsolatos vitákat, folyamatokat.

Előljáróban leszögezhetjük, hogy a viták három kérdés körül csapnak össze: 1. Az állami vagyon feletti rendelkezési jogok újraelosztása. 2. Az állami vagyont kik, illetve milyen intézmények privatizálják. 3. Szétosztható-e az állami vagyon a helyi tanácsok és közalapítványoknak, biztosító és nyugdíjpenztáraknak, vagy a polgári egyenlőség elve alapján az állampolgároknak.

Nem árulunk el nagy titkot, amikor kijelentjük, hogy a különféle státusokban, hierarchiákban lévő régi-új elitcsoportok küzdelmét követhetjük nyomon. Az előbbi megfogalmazás, persze, túlzott leegyszerűsítés, de kétségkívül megfigyelhetők az elitcsoportok törekvései a politikai vitákban.

A különféle tulajdonreform, tulajdonváltási koncepciók erősen érintik a hatalmi struktúrát, a pozícióelosztást és a hierarchiát. A pártállam folyamatos lebomlása után az állami, banki, nagyvállalati, vállalati vezető funkciók jelentik a tényleges hatalmi súlypontokat. Azok ma a fontos emberek, akik jelentős állami pénzekről, állami vagyonokról döntenek. A költségvetési pénzalapok kezelői, az államigazgatási irányítású vállalatok felügyelői, a banki vezérigazgatók és helyettesek, a nagyvállalati vezérigazgatók, valamint a vállalati oligarchiák képviselői tartoznak ide. A politikai rendszerváltás idején bármely pozíció bármikor megkérdőjelezhető, senkinek sem biztos a hatalma. A fenti funkciókat összességében az állami vagyon feletti rendelkezési hatáskörrel bíró rétegek gyakorolják. Az államszocialista társadalom gazdasági eliteje, mind a régi, mind az új kormányt sakkban tudja tartani. Az állami-kollektivisták tulajdonszerkezetet a bizánci vagy a törtenelmi-keleti struktúrákhoz hasonlít. Nem magántulajdon, nincs saját vagyoni felelősség. A gazdasági elit önállósága korlátozott, de nincs egyéni kockázat, egyéni felelősség. A közvagyon felélése korlátozottan megengedett. Nincs tönkremenési alternatíva. A tulajdonosi rendszer átalakításában egyik kulcskérdés az állami vagyon feletti rendelkezési jogok újraelosztásának kérdése. Alapvetően négy irányzat különböztethető meg.

a) *A vállalati vezetők kezében maradjon a rendelkezési jog.* E koncepció szerint az 1985-ben bevezetett és 1988-ban a vállalati törvény által is

megerősített állapot maradna fenn. A vállalati vezetők (oligarchiák) igen nagy szabadsággal, állami, társadalmi kontroll nélkül gyakorolják a vállalati tőke feletti rendelkezési jogokat. A vállalati menedzserek kivételezett, privilegizált helyzetben maradnak. Az öntulajdonlás összes ellentmondása fennmarad, nem válik el a tulajdonosi és a menedzseri funkció. A jelenlegi vállalati elit erősen érdekelt a jelenlegi viszonyok fenntartásában.

b) *Az állami vagyonalaptól pályázat útján vagyonkezelők nyerik el a tulajdonosi funkciókat* (versenytulajdon koncepció). Az elképzelés szerint a vállalatokat kötelezően részvénytársasággá alakítanák át, majd a vagyonalap a vállalati részvénytársaságot pályázat (licit) útján különféle vagyonkezelő, befektető társaságnak, csoportnak odaítélné. A győztesek megfelelő osztalékot ígérnek és fizetnek a vagyonalapnak. A versenytulajdon koncepció logikája egy új gazdasági-pénzügyi elit feltörését alapozhatja meg. A menedzseri és a tulajdonosi funkciók itt elkülönül.

c) *Állami holdingok, mint az állami vagyon kezelői.* A javaslat szerint az állam – mint tulajdonos – képviselői nagy állami holdingok lennének, amelyek vállalatcsoportok, vállalatbirodalmak felett gyakorolnák a tulajdonosi jogokat. Az állami holdingok kétségkívül a mostani államigazgatási bürokráciából verbuválódnának. A menedzseri és a tulajdonosi funkciók itt szétválnak. A miniszteriális, tröszt és nagyvállalati elitek erőltetik e koncepciót.

d) *A városi, községi tanácsok és közalapítványok, mint tulajdonosok.* A részvénytársasággá átalakított vállalatok részvénytársaságjait a különféle önkormányzatok, közalapítványi kuratóriumok kapják meg. A tanácsok cserébe lemondanak a költségvetési támogatásról és az osztalékból finanszírozzák saját tevékenységüket. A tulajdonosi és a menedzseri funkciók elkülönülnek egymástól. A tulajdonosok a demokratikusan megválasztott helyi népképviselői szervek. A vagyon feletti rendelkezési jogok a helyi értelmiségi-polgári csoportok kezébe kerülnének.

Szakmai, politikai körökben a másik nagy vitakérdés, hogy milyen intézmények privatizáljanak. A spontán privatizáció hívei a vállalati oligarchiákra bízzák a belföldi és külföldi személynak zárt körben való eladást. Problémát az jelent, hogy a vállalati menedzserek kizárólag saját jelen- és jövőbeli pozíciói alapján érdekeltek az eladásban. A nemzeti érdek és a menedzserek személyes érdeke ellentétes. Problémák jelentkeznek a tekintetben, hogy a relatíve jó, magas vagyonárnyos nyereséggel, értékes ingatlanokkal rendelkező vállalat iránt van külföldi kereslet. A veszteséges ipari vállalatokat még olcsón is érdemes eladni, hiszen a tőkeinjekció segítheti nyereséggé válásukat. A belkereskedelmi-biztosítási-idegenforgalmi létesítmények versenytárgyalás nélküli eladása ellentétes a nemzeti érdekekkel.

Az SZDSZ támogatja a spontán privatizációt.

A parlament által ellenőrzött, a kínálat-kereslet egyensúlyát biztosító, programszerű privatizálás hívei privatizációs ügynökség felállítását javasolják. A kormány vagyonpolitikai programja alapján menne végebe az állami vagyonjavak eladása külföldiek és belföldiek számára egyaránt. A privatizálás során a nyilvánosságot és a versenytárgyalást biztosítanák. Az MDF, FIDESZ és az MSZDP támogatja ezt.

A harmadik megoldás, hogy a vállalati vagyont a helyi, községi, városi tanácsok kapják meg. A vagyonértékesítést a helyi szervek végeznék. Ezt a Magyar Néppárt támogatja.

Egyes pártok – mindenképp az MDF, MSZDP – szorgalmazzák az alkalmazotti részvényvásárlás koncepcióját (ESOP), amelynek keretén belül az állami vállalatok alkalmazottai kedvezményes hitelből megvásárolhatják a gyárat. A hiteltörlesztéshez pedig a kormány nyereségadó-kedvezményt biztosítana. A másik elképzelés szerint a vállalat alkalmazottai részletre vásá-

rolhatnak meg a gyárat, a törlesztést a bázisnyereséghez képest elért többlet-nyereségből fedeznék.

A pártok megnyilatkozásai alapján azt állapíthatjuk meg, hogy az SZDSZ mindenképp a jelenlegi vállalati elit érdekeit képviseli. Az MDF, FIDESZ, MSZDP a jelenlegi vállalati elitek társadalmi és állami kontrollját tartja szükségesnek, ugyanakkor demokratikusan ellenőrzött, államilag menedzselte privatizálás mellett van. Az MDF és az MSZDP plébejus számára széles kis- és közepes tulajdonosi réteg kialakulását ösztönzi. A Néppárt a helyi értelmiségi-polgári elitek kezébe adná az állami vagyon jelentős részét. Egyik elitcsoport sem támogatja az állami vagyon állampolgári jogon való felosztását, magántulajdonba adását. A népi részvénytársaság esetén funkciótlanná válna az állami vagyonkezelés minden elitcsoportja. Kizárólag olyan vállalati menedzsercsoportra lenne szükség, amely a magánrészvényesektől, magánbefektetőktől függne. A magángazdaság logikája alapján egy új liberális-kapitalista gazdasági elit fejlődne ki a befektetési, a magánbanki és a vállalati menedzsment szférájában. A jelenlegi elit nem érdekelt az ilyen típusú rendszerváltásban.

Diczházi Bertalan

 Számoljunk csak! ✓

OTP-nk kisütötte...

A baj általában mindig ott kezdődik, amikor a Hivatal igyekszik udvarias lenni. Ilyenkor kell nagyon pontosan olvasni a sorok között, mert igen érdekes tényeket tudhatunk meg. Többnyire ugyanis csak a megszólítás és az elköszönés sikerül európa, a többin úgy áll az udvariasági formula, mint tehéna a gatyá.

Nincs ez másként az OTP legutóbbi levelével sem, amelyet – sok tízezer honfitársammal együtt – volt szerencsétlenségem megkapni. Leszámítva azt, hogy a kölcsöntartozásom utáni kamatot nem én kívántam, sőt, országgyűlési képviselőmet sem bíztuk meg megszavazásával, de mégis megtette, azt is tudom: jelenleg éppen ez ellen a törvény ellen kezdeményezett több párt és szervezet alkotmánybíróági vizsgálatot, amelynek kimenetele még nem ismeretes. Persze, csak nekem nem, mert az OTP, a maga kitüntető figyelmeségével szót sem ejt erről. Egész egyszerűen kész ténynek veszi a törvényt, amelynek számát sem tudta még beírni a nekem küldött nyomtatvány elkészítésekor, a kihagyott helyre magam írhatom be, ha akarom.

Ahogy az már ilyenkor szokás, a bizalmammal megtisztelt pénzügyi vezetőm sajátosan átértelmez néhány dolgot. A mentesítést a közeli hozzátartozókra korlátozza, ami nagyon helyes. Ezeket viszont ismét saját szájíze szerint tarkítja: nem tartozik bele az életért, viszont a magyar jogban ismeretlen mostoha szülő és gyermek fogalmat visszahozza a Horthy-korszakból. Mi tagadás, szép kifeje-

zés ez, csak az a kár, hogy mi, ügyfelek meglemnénk nélküle.

Azt is elmagyarázza a levél, hogy mi vonatkozik arra, aki öt évnél régebben, s mi arra, aki tíz évnél régebben kötött szerződést. Azt már nem mondja, hogy az a több ezer adós, aki idén valamikor lépi át e bűvös határokat, hogyan viselkedjék? Illetve megnyugtatóan tájékoztat, ha nem jelzek vissza, úgy veszik, mintha belegezzenek abba, hogy már februártól megkezdjék a részletek levonását. Világos! Aki lusta, beteg, nincs itthon, az megérdemli, hogy bűnhődjön. Ugyancsak az, akinek később lenne esedékes az adófizetés, mert a nyári, vagy őszi hónapokban jutott lakáshoz. De jaj annak, aki nem elsőjén kötötte a szerződést! Vajon egész hónapnak számít-e ha például 20-án írta alá? Ha az OTP nagyvonalú, s azt mondja: igen, már most kérem, ne tegye, mert nekem 3-400 forint is pénz. Tudom, az, hogy ezt a részletkérdést tisztázza, már nem fért a papírra.

Az ám, most jövök rá! Eppen ok ne tudnák, mikor szerződötünk? Tudják, csak úgy tesznek, mintha nem tudnák. S aki nem jelez időben, attól vonnak, akkor is, ha nem kell, ez pedig tiszta haszon – nekik. De vajon lehet-e időben jelezni? Az én papíromon az szerepel: a kézhezvételtől számított 15 napon belül. Az ő fejlődükön a dátum: 1990. január 2. Amikor megkaptam, éppen tizenhetedik volt. Bár ezt az OTP nem tudja bizonyítani: nem telt nekik ajánlott levélre – jövődó adómból...

Erdődi T. László

Munkanélküliség a Szovjetunióban

Nemrégiben közzétették a Szovjetunióban azt az érdekes értékelést, amit állásfoglalásként is értelmezhetünk, a munkanélküliségről. Mint kiderül, az országban nem „ismerik” azt a nemzetközi meghatározást, mely szerint a *klasszikus munkanélküliség* az, amikor az ember akar és tud dolgozni, de nincs munkahely. Ehelyett az ideiglenesen szünetelő foglalkoztatottság fogalmát használják. Már fölismerjük azt, ha a Szovjetunióban is bevezetik a munkanélküliséget (amely a jelentés szerint nem a közeljövőben lesz), akkor feltétlenül alkalmazkodni kell az ország körülményeihez. Figyelembe kell venni a távolságokat, a közlekedési lehetőségeket, az autótak állapót. Az *ideiglenesen szünetelő foglalkoztatottság* idejét 3 hónapban szabták meg. Ez alatt az átlagfizetést folyósítják, ám hivatalosan nem nevezik ezt az összeget segélynek. Ez valószínűleg a jövőben is így marad, bár lehetséges, hogy az időtartamot fölemelik 6 hónapra. S ha az ember ez alatt sem tud elhelyezkedni? – hangzik a kérdés. Éppen ezért kívánják szabályozni a munkaerő-kínálat és-kereslet egyensúlyát.

A munkaközvetítők adatai szerint jelenleg több mint 1,5 millió üres munkahely van az országban, ezen belül Moszkvában 112 ezer az üres fizikai munkahely és 14 ezer a betöltetlen alkalmazotti és szakmunkás státus. Az ország távol-keleti régiójában több mint 100 ezer vietnami és kínai vendégmunkás dolgozik. Emellett a munkahelyek hiánya növekszik. Úgy látják, hogy szükség van a munkaerő-export szabályozására is, ezt a foglalkoztatottságról szóló törvénybe kívánják iktatni. Intő példaként hozzák azon észak munkások esetét, akik Franciaországban vállaltak munkát, ám fizetésük sokkal alacsonyabb volt, mint a helyieké.

Azok között, akik nincsenek állásban, különösen a közép-ázsiai köztársaságokban, sok a nő. Tadzsikisztánban 94, Türkmeniában 98, míg Kirgíziában 100 százalékos az arányuk. Ezek a nők gyermekes anyák, ám őket nem szabad munkaerőtartaléknak tekinteni, hiszen fontos társadalmi szerepet töltenek be. A legnagyobb gond Közép-Ázsiában jelenkezik. Megfelelő feltételek közt 3 millió ember dolgozhatna a termelésben. 1989 első felében viszont mindössze 200 ezer dolgozott. A megoldást az agráripár segítségével képzik el, méghozzá úgy, hogy felszámolják a monokultúrára épülő gazdaságot. Létre kívánják hozni a falvakban mezőgazdasági termékeket feldolgozó üzemeket. Hatékonyabban akarják kihasználni a foglalkoztatás rugalmas formáit, mint amilyen például a bedolgozás és a részmunkaidő – hangoztatják a jelentésben, melyből nem derül ki, hogy mekkora azoknak a száma, akik átmenetileg nincsenek állásban.

Nem tudhatunk meg más adatokat sem, sem részleteiben, sem általánoságban. A glasztnoszty legalább fölszínre hozta a problémát, mely sokáig csak a „bűzlő kapitalizmus” országai-ban volt mindennapos.

F. I.

Fantáziáim...

Nem irigylem, még kevésbé sajnálom a gödöllői Árammérőgyár munkásait, aki bizony „kizsákmányolásra” lett ítélve... De tartom a sorrendet. Még a Francia Köztársaság elnökének, Francois Mitterrandnak budapesti látogatása előtt adta hírül az MTI: a francia Schlumberg Industries S. A. vállalat, a Magyar Villamosművek Tröszt, a Budapest Bank és a Budapest Holding megalapította a Ganz Mérőgyár vegyes vállalatot. A vállalkozás 75 százaléka a francia cég tulajdonába került, átvette a villamosenergia-gazdálkodás és számlázás területén nemzetközileg is ismert Ganz Árammérőgyár tevékenységi körét. A társaság a korábbi gyár területén és telephelyén, Gödöllőn működik.

Minden hír hordoz egy másikat – hogy bölcselekdek egy sort. A magyar rádió – szemfüles riportere révén – máris mikrofon elé kért egy, a francia céget képviselő (mellesleg magyar származású) vezetőt, és többek közt arról faggatta, mennyi lesz Gödöllőn a magyar munkás borítékjában? A válasz több, mint figyelemkeltő. Természetes egyszerűséggel, világos matematikai okfejtéssel döntötték el: ha a francia munkás – például 6000 frankot, akkor a magyar, a hivatalos valutaárfolyamon átszámított, tehát 63 060 forintot keres!

Ne tessék felszisszeni, irigykedni se, azt meg végképp nem ajánlanám, hogy a gödöllői munkatölgyes asztala előtt hosszú sorban várokozzon! De másra, mondjuk az MSZMP felhívására se figyeljen, abban ügyis az lesz: lám, újabb kisajátítási példája a nemzeti vagyonnak, a több tíz évig becsülettel szorgoskodó gödöllői munkás megtudja, mi is az, ha kizsákmányolják! Ha teszem azt én lennék a gödöllői munkás, mit is tudnék meg? Hogy mi a tennivaló a temérdek fizetségért, hogy azt mire költethetem? A következő sorokban fantazmáimat lesznek kénytelenek olvasni.

Elsőre kérem, ne csak az MSZMP-t, hanem a többi pártot is: hagyjatok távol lenni politikátoktól, ügyis csak forrásban van, majd, talán, ha letisztul, kihül végre... Csak a munkával akarok törődni! Még arra is szentelnék időt, energiát, hogy naponta tisztán, frissen borotválva, akár félórányi időelőnyvel érjek be a gyárba. Újra letakarítanám kenyéradó gépemet, és akkor rajta... Nincs fo-

Mire elég a fizetés, ha francia?

ci- és tévéműsor-szidalmazás... Ha ezredmilliméter az előírás, legyen annyi, ha kétszáz darabbal több a norma, hát legyen... Csakis húsz percig ebédelek, s folytatom tovább, nem hiszik, csakis a dolgomat tenném – végre örömmel... Letel – hú, de gyorsan – a nyolc óra... Dehogy a kocsmába megyek, szidni – sörtől is oly bölcsen – az áldott jó rendszert, majd, ha áldott lesz... Othon, a családdal szép az est... Máris számolni kezdek: ki tudom fizetni az emelt lakbért, a fűtési díjat, az áramdíjat, a napközit és óvodát, de milyen igaza van az asszonynak, tényleg, miért ne maradhatna otthon a kisebbik gyerekkel...? És tudok benzint is venni (bánom is én az útpénzt, amire lopják az árát), az ám, a rozoga Ladát is le kell cserélni... Gyerekek! Megyünk moziba, színházba, a jövő héten pedig meglátogatjuk a szegedi nagyit, oké?! Jó, persze, veszünk cipőt, farmert is, rendben van! Találjátok ki azt a helyet, ahová a nyáron menjünk nyaralni, határon belül, mert ugye a dollárkeret...

Nyugodtan térek nyugovóra, nem is haszontalan így esténként sem a könyvolvasás... És holnap? Holnap próbálom úgy tíz darabbal többet termelni az egyre jobb géppel (milyen ügyesek most ezek a lakatosok?!), hogy tartom – miért is ne? – a minőséget... De jó is szépeket álmodni így, a reggeli futáskor pedig igenis friss a levegő...

No, de – megcsípve magamat – nem én vagyok gödöllői, írom e sorokat „Dátumosként” tovább, de ígérem, így is drukkolni fogok valami hasonlóról, mit bátorkodtam fantáziáimmal jóslgatni. Bár, ha jól belegondolunk, Gödöllőn – minden valószínűség szerint – fantázia nélkül ez lesz maga a valóság! Sok sikert, legyél végre boldog, gödöllői munkás!

De mi lesz azokkal a továbbra is ösztönzés, érdekeltség nélküli, attól távol, nagyon, de nagyon távoli munkásokkal, akiknek a pénzhez jutási esélyük annyi, mint ama Makó és Jeruzsálem közelsége?

Még belegondolni is hátborzongató...

Petőfi László

Berlin tudósítónktól

Lassuló növekedés az NDK-ban

Az NDK gazdaságának növekedése tavaly volt a legalacsonyabb ebben az évtizedben: 1981-ben még 4,5%, de még 1986-ban is 4,3%-ot tudtak elkönyvelni. Majd egyre csökkentek a számok 3,3, 2,8 és tavaly már csak 2 százalék – szemben az előirányzott négyvel. A nemzeti jövedelem összesen 273,5 milliárd márkát tesz ki, ez 5,5 milliárddal több, mint 1988-ban. Az év utolsó negyedében 3%-kal csökkent a megtermelt nemzeti jövedelem az előző év hasonló időszakához képest. Az iparban foglalkoztatottak száma 95000-re, azaz 3,03%-kal csökkent tavaly. Csak az építőipar 24 ezerrel kevesebb főt foglalkoztatott. A kombinátok egyharmada magasabb önköltségi áron termelt a kívánatosnál – az 1,3%-osra tervezett költségsökkentés helyett csak 0,1%-ot sikerült átlagban elérni – így az államkasszába befizetendő nyereséget nem termelték meg.

8,5%-os exportnövekedést könyvelhett el viszont tavaly az NDK a tőkés, illetve fejlődő országokba. Importja ebből a régióból 6,6%-kal nőtt. A KGST-vel folytatott kereskedelme is tükrözi ezt: 275 millió transzferábilis rubel értékben szállított kevesebb árut Keletre, mint amennyire szerződéses kötelezettséget vállalt. A szövetkezeti és magánszektor 5,5%-os teljesítménynövekedést mutat. 6000 iparengedélyt adtak ki, a kisipari üzemek száma 83 ezerre nőtt.

Száz családra 53 autó, 57 színes tv, 47 mélyhűtő jutott. Tavaly 4%-kal, azaz 166 ezerrel több autót vehettek át magánsemmé, ám a várakozási idő még mindig 16 év. Összesen 3,7 millió személygépkocsi koptatja az NDK útjait.

Nem a magyarok idegeit akarom borzolni, de az árak mindössze 2%-kal emelkedtek a megelőző évhez képest. A legendásan alacsony árszínvonalhoz persze hozzátartozik, hogy a nyugdíjak – az 1989. decemberi emeléseivel együtt is – havi 381 márkáról 447 márkára (kb. 3130 forintra) emelkedtek. A lakosság nettó bevételei 3%-kal nőttek.

Szomorúan alakult az egészségügyi ellátottság tavaly: 1800 orvos, illetve fogorvos, valamint 5000 nővér hagyta el az országot, így most tízezer lakosra 25 orvos és 8 fogorvos jut. Komoly problémák vannak a gyógyszerellátás és az orvosi felszerelések terén is.

Az 1989-es lakásépítési tervet csak 88%-osra sikerült teljesíteni, közel 13 ezerrel kevesebb lakás épült a tervezettnél, ami 10 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. De még így is 83 ezer állami lakást adtak át, s ezek jelentős része 3-4 szobás. Ellentétben a magyar tanácsi lakásokkal, itt egy vasat sem kell befizetni beköl-

tözéskor, azaz csak lakbér van. (Egy 90 m²-es új panellakásé átlag havi 130 márk.) Lakás-használatbavételi díj nincs. És bár 1990-ben Berlinben 8 ezer lakással kevesebbet építenek az eredetileg tervezettnél (mivel a vidékről a fővárosba rendelt építőmunkások, akik a „kirakatvárost szolgálták” visszamentek lakóhelyükre, hisz a vidéki építkezéseket az utóbbi években sorra leállították), így is közel 13 ezer családot költöztet majd új otthonba a fővárosban.

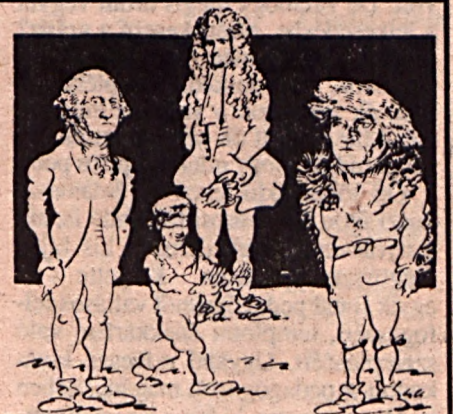
A telefon azonban hiányozni fog. Bár az idén – a posta fennállásának 500. évfordulója alkalmából – évek óta először száz-ezernél több telefonállomást kíván felszerelni az országban, az 1,2 millió igénylőhöz képest ez még távolról sem elég. Tavaly 67 ezer új állomást létesítettek, így ma 1,825 millió telefon van az NDK-ban, s Berlinben például elég egy telefonkönyv, amely vékonyabb, mint a budapesti, de elférne benne a magánelőfizetők és a közületek is.

Tavaly közel kétszáz ezer csecsemő született: 1976 óta ez a legkevesebb. Az ország összlakossága – a 350 ezer kivándorló levonásával – 16,4 millió.

Holan-Koch Júlia

Ma is aktuális

Predrag Koraksic belgrádi karikatúrista rajza évekkel ezelőtt jelent meg, s az erős valuták alakjai között a bekötött szemmel tapogatózó egyik dinár-figurát, a munkást ábrázolja. Most, amikor déli szomszédunk pénze konvertibilis lett, nem kevésbé találó az ábra...

Ötlet a köztársaságért

Az ország jobbra, szebbé tételét nagymértékben befolyásolja a lakosság kulturáltsága, műveltségi szintje. Rendkívüli jelentősége van az idegen nyelvek tanulásának, s nem mindegy, hogy a rendelkezésünkre álló lehetőségeket milyen mértékben használjuk ki.

Nagy segítség lenne a nyelvet tanuló fiataloknak, ha az egész ország területén megteremténék a feltételeket a műholdas tv-műsorok vételeire.

A lakosság ennek fejében – úgy vélem – még azt is elviselné, hogy az előfizetési díj emelkedjen. Az ilyen áremelés más, mint a többi, hiszen több pénzért több szolgáltatást kapnánk.

Molnár Gábor, Miskolc

Kedves Olvasóink! Ezennel újtárra bocsátjuk az Ötlet a köztársaságért című rovatomkat. Van egy jó ötlete, hogy miként lehetne az ország gazdaságát, politikáját és kultúráját előrevinni? Kérjük, írja meg szerkesztőségünk címére! A legjobb javaslatokat közöljük.

Megkérdeztük...

Egyre szaporodnak olvasóink kérdései: kell-e külön is kérni az özvegyi nyugdíj kiegészítését, vagy arról a társadalombiztosítási igazgatóságok intézkednek? Ugyanis az 1990. január elsejével életbe lépett törvény hatályaon kívül helyezte a Minisztertanács rendeletét, mely szerint saját és özvegyi jogon együttesen nem kaphatott a nyugdíjas 3890 forintnál többet. Ettől az évtől kezdve az Országgyűlés a saját és az özvegyi jogú nyugdíj együttes folyósítását 6000 forint összeghatárban állapította meg. Újdonság, hogy özvegyi nyugdíjban – bizonyos feltételekkel – az özvegyen maradt férfiak is részesülhetnek.

Kérdésünkkel a Szekszárdi Társadalombiztosítási Igazgatóságon Szalontai Györgyöt, a nyugdíjosztály csoportvezetőjét kerestük fel.

– Akinek az özvegyi nyugdíját már korábban megállapította bármelyik igazgatóság, de nem azt folyósítják, mert a saját jogú nyugdíjuk magasabb volt a korábban meghatározott 3890 forintnál, nos, annak a nyugdíjasnak semmi teendője nincs. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a saját jogú nyugdíjakat felemeli a január elsejétől érvényes összeggel, s ha így nem érik el a hatezer forintot, akkor külön igénylés nélkül az özvegyi nyugdíjból erre az összegre kiegészítik azt.

– Milyen esetekben nem állapították meg az özvegyi nyugdíjat?

– Akkor, ha azt a nyugdíjas nem kérte. Hiszen ha a rendeletekben járatos volt valaki, s tudta, hogy például a saját jogon járó nyugdíja meghaladja a régi összeghatárt, s többet úgysem kaphat, akkor már nem is kérte az özvegyi nyugdíj megállapítását. Ha az ő nyugdíjuk a hatezer forintot nem haladja meg, akkor külön igénybejelentést kell benyújtani.

– Hová?

...kinek kell kérnie az özvegyi nyugdíj kiegészítését?”

– Amennyiben az elhalt házastárs nyugdíjaként halt meg, akkor a Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz, ha pedig dolgozott, akkor az özvegy lakóhelye szerint illetékes társadalombiztosítási igazgatósághoz.

– Az özvegyen maradt nyugdíjas férfiak helyzete is változott...

– Igen. Őket abban az esetben illeti meg a nyugdíjkiegészítés, ha már a feleség is nyugdíjas volt, amikor meghalt. Tekintettel arra, hogy férfiak esetében özvegyi nyugdíj igénybejelentés és megállapítás ez ideig nem történt, így nekik minden esetben külön kérelmet kell benyújtaniuk Budapesten a Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz.

Az új rendelkezés szerint ideiglenes özvegyi nyugdíj jár a feleség jogán árvaellátásra jogosult gyermeket eltartó férjnek is, ha a feleség haláláig az öregségi (rokkantsági) nyugdíjhoz szükséges időt megszerezte, vagy ilyen nyugdíjaként halt meg. Egyébként a férj részére igénybejelentés alapján január elsejétől akkor is meg kell állapítani ezt, ha a feleség az említett időpont előtt halt meg. Ez esetben az ideiglenes özvegyi nyugdíj a feleség 1989-ben bekövetkezett halálától számított egy évnél 1989. december 31-e utáni tartamára jár. Ennek megállapítására is külön igénylést kell benyújtani a lakóhely szerint illetékes társadalombiztosítási igazgatósághoz.

– Az igénylések benyújtásakor elegendő azt egy levélben jelezni, vagy külön nyomtatványok állnak rendelkezésre?

– A felsorolt ellátások igényléséhez nyomtatványok szükségesek, ezeket azonban akár levélben is megkérheti egy távolabb lakó. Külön nyomtatvány szükséges abban az esetben is, ha az intézkedésre a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság illetékes. Ezek a nyomtatványok is beszerezhetők a társadalombiztosítási igazgatóságokon.

Gergely Zsóka

Damaszkuszi úton?

Köz helyre zsugorodott a damaszkuszi út. Szegény Saul, ha sejtette volna, milyen álmagyarázat középpontjába kerül. Mikor ő rálépett a sokat emlegetett útra, jól tudta, hogy a nehezebbet választja, s azt is, hogy rálépve már soha többé nem hagyhatja el. Szívvel-lélekkel fogadta el a hívást, melynek parancsára lépnie kellett. Nem mérlegelt, nem latolgatta, hogy mennyi hullik a tarsolyába érte, s azt sem, hogy mit várnak el tőle mások. Hát ezért gyanús ez a most sokat emlegetett „damaszkuszi út”.

Valóban megtelt egy út, egy áldamaszkuszi út. Mohácsra is, másutt is. Most éppen a templomba vezet. Most ez a legjobb és legkifizetődőbb hitvallás a pozíció igazolásához. Olvasom a mohácsi műsorban: koncertek a templomokban, iskolások tanári vezetéssel énekelnek a szentmisén, pedagógiai vezetők tárgyalnak a plébánosokkal. Örülöm kellene, hisz ez a helyes. A világ kultúrállamaiban mindig így volt. De valahogy mégis tőröm vegyül a lelkesedésbe. Miért keserű a szájját? Mert a nemrég még raporra hívók a rendezők. Ők édeskednek a plébánián, ők szervezik a vallásos műsorokat. Már megint ők az eminensek, ők ismét tudják, hogy miért jár piros pont.

Ott lökdösődik ezen az áldamaszkuszi úton az a városi főelőadó is, aki a nyolcvanas évek derekán kis híján idegösszeroppanásba kergette az egyik fiatal pedagógusnőt vallásos felfogásáért, templomi énekkarban való szerepléséért. Ugyanő szívesen kutakodott a pedagógusok magánéletében is. Nyomozgatta, ki hova jár templom-

ba, ki vesz részt a körmeneteken. Ugyanez a jeles hivatalnok egyházi kémmé akarta nyilvánítani az egyik fiatal tanárt, aki az egyháziügyi hivatal megyei vezetője által tanároknak tartott nyilvános előadás magnófelvételét át engedte venni a helyi káplánnak. A jeles egyháziügyi vezető ugyanis azt a beszédet, amit 80–100 fő előtt el-

A damaszkuszi úton (#)

mondott az egyik helyi iskolában, már nem vállalta kenyéradó gazdáit, a lelkesek előtt. A magnófelvételt ugyan megengedte, utólag azonban ki akarta penderítetni állásából a fiatal tanárt. (Az iskola akkori igazgatójának józan ítélőképessége mentette csak meg.) Mindez azonban ezt a kiváló egyéniséget sem zavarta abban, hogy az új megyés püspök beiktatásán a díszhelyen üljön.

Nem egyedüli történetek ezek. Eszembe jut az a fiatal tanárháaspár, akit az egyik helyi iskola vezetősége maga elé idézett, hogy templomi zenei tevékenységéért megrója. „Milyen fejtek van nektek, hogy a XX. században ezt a maradi elvet össze tudjátok egyeztetni a tudásotokkal?” – hangzott a sommás igazgatói megállapítás. „S egyébként is rossz példa templomi munkálkodásotok, mert megzavarja a szülőket.” Nem húsz évvel, nem is tíz évvel ezelőtt hangzottak el ezek a szavak, hanem a nyolcvanas évek derekán. Most ez a vezetőség is ott tolong a diplomajutóban egy kis szereplésért.

Szerveznek, rendeznek, intézkednek. Vajon miféle tudathasadás ez? Az ott tanuló gyermekek még emlékeznek arra, hogy ugyanezek a vezető pedagógusok hogyan vélekedtek ezekről a dolgokról pár évvel ezelőtt. Talán jogos a visszakerdezés: „Milyen fejtek van nektek, hogy a hamisságot össze tudjátok egyeztetni a neveléssel?”

Ha e kaméleonok mindenképpen meg akarnak térni, talán emberibb lenne kevésbé látványosan, magukba szállva megtenni, nehogy valóra váljék egyik vallásos kollégám pár évvel ezelőtti rémálma, miszerint egy körmenet alkalmával ő is szeretne volna vinni a baldachint, de egy szigorú hang ráförmedett: „Te nem viheted, mert nem vagy párttag”.

Azt hiszem, a damaszkuszi útra akkor kellett volna rálépni, mikor még buktatókkal volt teli, mikor emberségről, toleranciáról kellett volna és lehetett volna tanúbizonyosságot tenni, s nem sok száz százalékkal túlteljesíteni a központi utasításokat.

Lajdi Klára tanár, Mohács

Segített az alapítvány

A sajtóban megjelent felhívásra a Jászfelsőszentgyörgyi székelyi működő, a mozgássérültek megsegítésére létesült alapítvány kuratóriuma harmincezer forint támogatást utalt át Mrena Diána kilencéves kunszentmiklósi kislány gyógyításának segítésére. A kislány súlyos tüdőlet gyulladásban szenved, s az eddigi orvosi vizsgálatok és vélemények alapján Magyarországon nem gyógyítható. Remény van arra, hogy Svédországban teljesen meg tudná gyógyítani, ám a család egyedül nem tudja előteremteni a gyógyítás igen nagy anyagi költségét.

Az „S. O. S. Alapítvány a mozgássérültek megsegítésére” második éve folytatja tevékenységét, elsősorban mozgássérült gyermekeket támogatnak. Válaszborítékban megküldjük az olvasóknak tevékenységünk tájékoztatóját. Címünk: „Segítetek” 5111 Jászfelsőszentgyörgy Pf.: 1.

Szarvasa Gábor
a kuratórium elnöke

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.20: Ha kiszabadul a palackból. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Postabontás. 11.39: Kék öböl. 12.45: Világhírnap. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Poggyász. 14.35: Dzsesszmelódiák. 14.55: Közél az éghez. 15.00: Ezredforduló. 15.45: Éneklő Ifjúság. 15.55: Rólunk van szó! 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: Színi tanoda. 17.00: A belpolitikai rovat műsora. 17.30: A Szabó család. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk – a zenéről. 19.15: Sportvilág. 19.40: Somorjai Paula népdalokat énekel. 19.50: Beszélni nehéz. 20.00: Munkások – 1990. 20.30: Goldmark Károly: Emlékek életemből. 21.20: Az Ifjúsági Rádió bemutatója. 22.00: Hírvilág. 22.30: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb.23.30: Szimfonikus táncok.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Megzenésített versek. 9.05: Társalgó. 10.05: Operetkedvelőknek. 11.05: Veszélyben. 11.40: Ki kopog? 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Sokféle. 15.05: Csúcsforgalom. 17.05: Kataposta. 17.30: Segíthetünk? 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Táncházi muzsika. 19.30: Daráló. 20.00: „Monsieur 100.000 Volt”. 21.05: A mémök és a közélet. 21.15: Rólunk van szó! 21.20: „Nóta-só”. 22.20: Ponyván. 23.10: Sport híradó. 23.20-0.14: Zeneközvetlen a hallgató.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Rameau: Pygmalion. 10.06: Mozart: C-dúr szonáta. 10.25: Muzsikáról versben, prózában. 11.00: Zenekari muzsika. 12.05: Lakmék. 13.00: Az éjszaka vége. 14.00: Századunk fúvószenéjéből. 14.28: Zenei Tükör. 14.57: Romantikus kamaramuzsika. 16.05: Új lemezeinkből. 17.13: Francia muzsika. 18.00: James McCracken operáriákat énekel. 18.30: Na maternjem jeziku. 19.05: In der Muttersprache. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytérmet. Közben: kb.20.20: Farkasgyepű. kb.20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.21.20: Operarészletek. 21.50: Járdányi Pál műveiből. 22.37: Bemutatjuk Lakshminarayana Shanker Nobody told me című dzsesszlemezét. 23.14: Mérték.

SZABAD EURÓPA: 6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Az élet megy tovább. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Periszkóp. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó, hírek. 12.10: Földközvetlen. 12.40: Nyugati folyóiratszema. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Magyar lapokból idézünk. 14.00: Hírek. 14.10: Periszkóp. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni revű. 16.00: Hírek. 16.10: Autórádió. 16.40: Hobbi. 16.50: Párizsi magyar figyelő. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Magyar lapokból idézünk. 19.00: Hírek. 19.10: Emberek, művek, események. 19.40: A technika világa. 20.00: Hírek. 20.40: Könyvismertető sorozat. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Az élet megy tovább. 23.00: Hírek. 23.10: Emberek, művek, események. 23.40: A technika világa. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Könyvismertető sorozat. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képűjság. 8.30: A technika 7 csodája. 9.00: Két férfi, egy eset. 10.00: Panoráma. 10.45: Foglalkozása operatőr. 11.10: Mozgató. 11.20: Képűjság. 16.40: Képűjság. 16.50: Pannon krónika. 17.00: Nachrichten – Hírek német nyelven. 17.05: Unser Bildschirm. 17.35: RTV Közvetésszolgálat. 17.40: Szám-adás. 17.55: Sherlock Holmes és doktor Watson kalandjai. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A Klinika. 20.50: Reklám. 20.55: Stúdió '90. 21.40: Munkaviszonya megszünt... 22.30: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képűjság. 17.15: TV 2. Benne: Reklám – Riportok – Időjárás – Zene. Teledoktor. Orvosi tanácsok. Gerinctorna. 17.45: Egy

perc TERC. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV 2. 19.00: Szereltem receptre. 20.24: TV 2. 20.35: Fejezetek az első világháborúból. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2. 21.50: Napzárta. 22.35: A Standard ügy 1949-1989. Kb.23.25: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az Addams család. 9.30: Angol nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Arany. 12.15: Hétfői sport. 13.10: Hírek. 13.20: Mi. 13.50: Woody Woodpecker. 13.55: A hetedik kontinens ékszerai. 14.20: Batman. 14.45: Ház az Eaton Place-en. 15.35: Alice csodaországban. 16.00: An-tan-ténusz. 16.30: A tévézés örömei. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Ante. 17.35: Mini találkozó. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sport hírek. 20.15: Univerzum. 21.07: Roda-Roda. 22.00: Oldalpillanatok. 22.10: Tom Jones. 0.05: Hírek. 0.10: Az Angyal. 0.55: Hírek.

2. műsor: 16.55: Művészlexikon. 17.00: Iskolatév. 17.30: Tájékozódás. 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Wurlitzer. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Izé. 21.07: Külpolitikai magazin. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Romániai segélykoncert.

RTL PLUS: 6.00: Ketten a szolgálatból. 6.25: Háló Európa – Jó reggelt Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Flash Gordon. 11.00: A hatmillió dolláros férfi. 11.45: Baretta. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: Telebutik. 13.25: A mai nap műsorából. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: A főnök. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Ultraman – Titkos énem. 16.30: Komputerkölykök. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Knight Rider. 20.15: Aranykeretes szemüveg. 22.05: Explosív. 22.50: Hírek. 23.00: Tanácsok társkeresőknek. 23.40: Ide a római rab-szolgálatok! 1.10: Knight Rider. 1.55: Acrobat. 1.50: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Időjárás. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Ultra sport. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Ultra sport. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időjárás. 1.50-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Új Világ. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Muskétások konyhája. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Incitirri fantázia. 18.35: Pihenődő. 19.00: Territoriumok. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Jelenidő. 21.00: Sportmagazin. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Te jó ég, kedd van! 0.00: Kerevet. 0.20: Fűzők. 0.50: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SAT 1-gyel! 8.30: hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közkórház. 9.50: Teszt. Horoszkóp. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Dr. Holl. 12.15: Szerencsekér. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: A kis koalabocskok kalandjai. 14.30: Pénzügyek. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. 15.30: Pénzügyek. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. 15.30: Boldog napok. 16.05: Bonanza. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Autósok figyelmébe. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Cannon. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekér. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Ünnepek ünneplése. 20.55: Hírek. 21.00: A folt – névtelen reutegés. 22.35: Hírek. Sport. Időjárás. 22.45: A profil. 23.35: Hotel a Vénusz-hegyen. 23.45: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Játékfilm. 14.10: Elmulasztottak – nézzék! 15.30: Műsorismertetés. 15.35: Hírek. 15.45: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Tudományos program. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lotóhúzás. 20.05: Fesztivál premierek: Várjál az égben. 21.40: Dialógusok. 22.40: Napló III. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: Éjszakai program. 0.15: Hírek. 0.20: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 17.55: Műsorismertetés. 18.00: Hírek. 18.05: Naptár. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.30: Napló. 20.00: A sport világa. 20.50: Tv-Mix. 21.05: A fenntartott idő. 21.35: Szórakoztató magazin. 22.35: Svéd játékfilm. 0.05: A szerdai műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

A barguzini lelet nyomában 7.

Tudományos mérés – piaci mérleggel

Visszatérve Ulan-Udéba Zsanzarajev, a burját minisztertanács műemlékvédelmi főfelügyelője kellemetlen hírrel fogad. Nem sikerült sem az esti, sem a másnap reggeli gépre jegyet szerezniük, így legjobb esetben is csak másnap este indulhatunk Moszkvába. Egy napot kell várunk, pedig az utazás sürgős, hisz Moszkvában megkezdődtek a vizsgálatok, ahol Szabó Gézának fontos, akár döntő szerepe is lehet.

Mint kiderül, az egy nap sem lesz tétlen várakozás. Vendéglátóink olyan programot szerveztek, amiért külön is érdemes lenne odautazni. Dél előtt megtekinthetjük a látogatók elől elzárt természettudományi gyűjteményt. Itt tudósok, kutatók vizsgálják a régi burját egyházművészet utánozhatatlan, felbecsülhetetlen értékű remekait, az újabb ásatások feltárt, de még nem publikált leleteit. Délután pedig a múzeumok főigazgatóságán videóra vehetjük azt a gyűrt (eddig még Géza se látta), amit Küchelbecker sírjában találtak. Ezt követően pedig egy helyi történésznővel beszélgettünk órákig, aki ugyan nem foglalkozik Petőfi-kutatással, de Küchelbecker hagyatékát, levezését feldolgova olyan tényekre, adatokra is bukkant, amelyek alapvetően befolyásolhatják a Petőfi-kutatást is.

Az esti gép két órával később indult, mint a menetrend szerint kellett volna; így az ötórás időeltolódás ellenére (ami most nekünk dolgozott), éjfél után értünk Moszkvába. Ott már csak a szintén meglévő taxismaffia szemérmelenül sok pénzt kérő tagjával kell megalkudni, hogy eljuthassunk szálláshelyünkre, a szovjet akadémia vendégházába.

Reggel újra az archeológiai intézetbe indulunk. Alekszejev igazgató irodája előtt két rendőr posztol. Vigyáznak a bent tárolt csontokra. Harsányi doktor és Morvai jelenlétében török fel az ajtó pecsétjét, és folytatódhat a vizsgálat. Mint kiderül, nem sokról tervezték, kedden pedig délután háromig vitakoztak, érveltek, és csak azután bontották fel a ládat, nézték meg a csontokat.

Szögmérők, tolmérok, különböző állványok és számomra ismeretlen rendeltetésű eszközök kerülnek elő, a vizsgálati jegyzőkönyvek lassan számoszlopokkal telnek meg. Dr. Kiszely István és Farkas Gyula professzor minden egyes csontot külön-külön megméri, majd a közösen megállapított méret kerül a jegyzőkönyvbe, amit dr. Straub Imre orvos vezet.

– Így kellett csinálni – mondja Morvai Ferenc kérdésemre. – Tegnap észrevettem, hogy Farkas doktor nem azt írja be, amit mért. Megkértem Harsányi professzort, hogy ellenőrizze Farkas a professzor mérés eredményeit. Két csontot mértünk le, mindegyik hibásan volt jegyzőkönyveztve. Az érdekesség, hogy mindkét esetben olyan irányba tévedett, ami a nőies jelleget erősítette. Ezek után ragaszkodtam ahhoz, hogy minden méretet együtt ellenőrizzenek.

Folyik a munka, a kívülállónak egy idő után unalmas is, hisz látvány nem sok van. Közben a kecskeméti televízió stúdióvezetőjével, Karáth Imrével beszélgettünk. Ők az elsők között jöttek vissza Moszkvába, hogy mindent videóra vehessenek.

– Úgy volt, hogy nem is tudunk dolgozni – mondja. – Az akadémiai bizottság tagjai tiltakoztak az ellen, hogy a vitában kifejtett érveiket videóra vegyük. Később a vizsgálatnál sem akarták, hogy felvételeket készítsünk. Amikor jöttek Budapestre a Magyar Televízió emberei, azokat beengedték. Akkor meg Morvai tiltakozott joggal. Így ők se filmezhettek. Egy idő után észrevettük, hogy a terem ablakán keresztül filmeznek. Újabb vita után megegyeztek, hogy mindkét forgatócsoport dolgozhat. Csak tudnám, hogy kinek, és főleg mire volt ez jó?

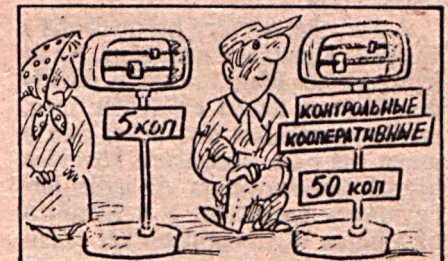
Közben Harsányi professzor egy mérleget kér, hogy a koponya súlyát lemérhesse. Hoznak is egyet (az akadémia egyik intézetében vagyunk). Olyan, mint amivel nagyanyáink idején a piacon mértek. Egyik serpenyőjébe a súlyok kerülnek, de egygrammos súly nincs. Nem gond, mondja a szovjet antropológus. Az egy kopejkás pont egy gramm. És máris hullik az aprópénz a serpenyőbe. Ezzel méri a koponya súlyát. Egy tudományos vizsgálaton. Ötszázhusz gramm, ez bizony nőies jelleg – állapítják meg. Laikusként is látom, hogy a fogak legtöbbje hiányzik, pedig ezeknek azért még lehetett súlyuk. Később dr. Dezső Gyula a fény felé fordítva a koponyát, mutatja, hogy szinte zsírpapírként állásztó. A koponyatető – feltehetőleg valami betegség következtében – csak milliméternyi vastag, míg a normál emberi koponya ennek két-háromszorosa. Hogy ez is hozzájárul a kis súlyhoz, arról senki sem beszél. A jegyzőkönyv pedig csak az adatot tartalmazza.

Az agy úrtartalmát elmés módon mérik. Megtöltik a koponyát borsosze-mekkel, majd azt kirögzve üveghengerben mérik hány köbcentiméter. Mondják otthon ezt szabályos méretű apró golyókkal teszik. Itt a borsó is megfelel a célnak.

Vizsgálatról ilyen rövid idő alatt szó sem lehet. Még az adatfelvétel sem készül el teljes egészében, már szólnak, hogy menni kell, kezdődik az a tanácskozás, ahol a tudósok véleményét, még ha előzetes véleményt is mondanak, ahol döntenek a vizsgálat további menetéről, amit (akkor még úgy tudtuk), majd Budapesten folytatnak.

Tamási János

(folytatjuk)

Vetkin rajza a Krokodilból

Fényből a szürkeségbe

Nagykanizsa – fociláz nélkül

Mindenki másra mutogat

Ma már csak emlék a tavalyi fociláz Nagykanizsán. Akkor az olajosok az élvonal kapuját ostromolták – és majdnem bevették. Ha csak egy valamire való gólt összehoznak a Nyugati csoport rangadóján a Csepel ellen, akkor egészen más lenne a futball szerepe, megítélése a városban. Persze vannak, nem is kevesen, olyan szurkolók, akik látva a csapat őszi vergődését – áldják a sors igazságtalanságát, azt, hogy nem kerültek föl, mert így, ezzel a teljesítménnyel pártját ritkító pofozógépszerepkör szinte garantált. Bár, az efféle összehasonlítgatás sántít, hisz a följutott Kanizsa egészen más csapat lenne, mint a mai.

De hagyjuk az NB I búvkörét! Az őszi Kanizsa – szinte ugyanazzal a játékosállománnyal, amellyel tavaly sikerre halmozott – hozzáilányult, hozzászürkült a mezőnyhöz – még az első nyolcra se férnek be. A negatív előjelű párfordulás kapcsán bírálatot kapott a vezető. Valahogy úgy hangzik a vád: egyes játékosok amatőrösítésével, a visszafogottabb, szerényebb célkitűzéssel elérték, hogy a játékosokat ne érdekelje úgy az élvonal, mint tavaly. Aztán kijutott a bírálatból a nem is olyan régen még a csapatépítésért dicsért edzőnek, Madár Gábornak is.

– Sajátos magyaros oknyomozási koreográfia – jegyzi meg Baranyai István, a Nagykanizsai Olajbányász ügyvezető elnöke. – Sem a játékos, sem pedig a törzsszurkoló nem arra gondol először, hogy például a novemberi pontatlanságban maguk a játékosok mennyire ludasak.

– És mennyire?

– Ha azt mondom, hogy Kepe, Skublics, Fuisz jóval elmaradt a ké-

pességeihez mérten tőle elvárható teljesítménytől, akkor már az eredménytelenség fő okát is vázoltam, hiszen kulcsjátékosainkról van szó, akikért nem is olyan régen még versenyeztek az NB I-es csapatok. Fuisznál objektívok is közrejátszott, hiszen sérült volt.

– Úgy tudjuk, többen amatőr státuszba kerültek, ami megosztotta a csapatot, s az egység, az elszántság is hiányzott az Olajbányásznál.

– Valójában csak négy játékost köteleztünk napi négyórás munkavégzésre, s a kezdőcsapatból csak két játékost érintett, Szóké és Boczot, de ők – mint az a pályán kiderült – hozták formájukat. Szóval ez a vád sem igaz.

– A kulcsjátékosok visszaesésében mennyire játszott az szerepet, hogy nyáron túlságosan is nagy volt a felhajtás körülöttük, és összehasonlítva az akkori ajánlatokat a mai szerényebb kanizsai viszonyokkal, talán megbánták, hogy aláírtak?

– Nem tudom, de mi is gondoltunk már erre. Nagy a csönd körülöttük, nem jelentkeznek a klubok.

– Skublics után ismét érdeklődött a Siófok. Mennyit kérnek érte?

– Két és fél milliót, de nem lesz ebből üzlet, mert a Siófok másfélnél többet nem akar adni érte.

Íme az egyesület első emberének véleménye a kanizsai állapotokról. Ami cseppet sem rózsás, de nem is reménytelen, hiszen a 10. helyen tanyázó csapat mindössze 4 pontra van lemaradva az élmezőnytől, ami a hárompontos győzelmek időszakában nem hátrány. Ott lehetnek a hatban a végelszámoláskor, de ki beszél itt már NB I-ről...?

Bálint Gy.

Dr. Aján megint pironkodhat

Dopping-árnyék Auckland felett

Folytatódta az új-zélandi Aucklandben a Nemzetközösségi Játékok. Az úszófináléban a már megszokott ausztrál és kanadai sikorsorozat csak a házigazdák versenyzője, Mosse tudta megszakítani. Némi meglepetést okozott, hogy az eddig már négy aranyérmét szerzett ausztrál úszónő, Hayley Lewis a 200 m-es vegyesúszásban csak 3. lett.

A játékokat némileg beárnyékolja a vasárnap kipattant doppingügy. Az illetékesek továbbra is csak a pozitív doppingteszt tényét erősítették meg, azzal kapcsolatban részleteket csak a minta második vizsgálatát követően hoznak nyilvánosságra. Az indiai hírügynökség értesülését – miszerint a 67,5 kg-os súlycsoportban két ezüst- és egy bronzérmét szerzett súlyemelő, Subrata Kumar Paul a vétkes – megerősí-

síteni látszik, hogy az indiai súlyemelő csapatvezetője, Dharendra Sarkar elismerte, a doppingvizsgálatért felelős sportvezetők már felvették vele a kapcsolatot.

Az esettel kapcsolatban nyilatkozott az Aucklandben tartózkodó dr. Aján Tamás, a Nemzetközi Súlyemelő Szövetség főtitkára is:

– Megdöbbenett és elszomorított a hír, bár hivatalos értesítéseket még én sem kaptam. Annyit elmondhatok, hogy a súlyemelés nem érdemli meg, hogy akár az olimpiai, akár a Nemzetközösségi Játékok műsorából töröljék, mert mi mindent megteszünk, hogy a tiltott szereket száműzzük sportágunkból. Ezzel az erővel bármely sportágat, amelynek doppinggal kapcsolatos problémája van, szankcionálhatnánk.

Vezéregyéniség Göteborgban?

Kristont „feldobó” schillingek

Ausztriában a hétvégi kettős bajnoki fordulóban nagy sikerrel szerepelt Kriston Zsolt, aki az ATUS Judenburg asztalitenisz csapatának az idegenlégiója augusztus óta. A 29 éves válogatott szombaton és vasárnap nyolc lejátszott mérkőzésen maradt veretlen, s a legyőzöttek között nem kisebb nagyságok szerepeltek, mint Klampár Tibor és a kínai „osztrákostított” Ding Ji. A vasárnapi Wolkersdorf elleni összecsapáson Kriston 4 győzelmével oroszlánrészt vállalt abban, hogy együttese 8-8 arányú döntetlent ért el a listavezetővel szemben.

– A hét végén valóban nagyon éreztem a játékot, ezt bizonyítja, hogy sikerült legyőznöm Ding Jit, akinek ez az első és Klampárt, akinek csak a második veresége volt – nyilatkozta a Wolkersdorf két erősségét legyőző Kriston Zsolt. – Én eddig összesen négy vereséget „szedtem össze” a bajnokság során, ezzel a teljesítménnyel elégedettek a csapatvezetőim. A Judenburg célkitűzése a kiesés elkerülése, amire minden reményünk megvan, hiszen az utolsó két csapattól elhúzva a 10. helyen állunk a tabellán. Az erőviszonyokat figyelembe véve még nagyobb fegyverténynek tartom, hogy az éllovas Wolkersdorffal szemben döntetlent tudtunk kiharcolni.

*Milyen benyomásokat szerzett első profijében során?

– Megmondom őszintén, nagyon örülök, hogy tavaly sikerült nyélbe ütőnem ezt a két évre szóló szerződést, amely elsősorban anyagi vonatkozásban sokkal jobban motivál, mint a magyar NB I-ben való szereplés. Most sem edzem többet, mint korábban, a többletet az jelenti, hogy – mi tagadás – nagyobb ambícióval lépek az asztalhoz. A szerződéselem abban a tekintetben kedvezőbb, mint csapattársamé, Urbán Edité, hogy nekem a bajnokik előtt két nappal kell csak kiutaznom, így az edzéslehetőségeim sokkal jobbak, lévén, hogy itthon a válogatott kerettel tudok készülni.

Ha már a válogatottnál tartunk, a tavaszi göteborgi EB-n rangidősként képes lesz-e a csapat vezéregyéniségévé válni?

– Remélem, a mostani jó formámat meg tudom őrizni, sőt, még az EB-t megelőző edzőtáborban javulhatok is. Ami a csapat esélyeit illeti, szerintem a középmezőnyhöz tartozunk, így ahhoz, hogy a májusi Japánban megrendezendő csapat Világ Kupára kvalifikáló érmes helyezést elérjük, kisebb-fajta csodára lenne szükség – fejezte be nyilatkozatát Kriston Zsolt.

Szerdán röplabda világbajnoki selejtező Békéscsabán

Magyarország – NSZK

Az egykoron szebb napokat látott magyar női röplabdasporthoz ma képviselői január 31-én mérik össze tudásukat világbajnoki selejtező mérkőzésen az NSZK legjobbjaiival. A január közepi NSZK-beli első találkozón kevés ellenállást tanúsítottak a mieink, hiszen 3-0 arányban szenvedtek vereséget. A szettarány is igen gyenge, a három játszmában összesen 21 pontra jutotta. Van tehát bőven javítanivalójuk a mieinknek. Az egykori, több mint 300-szoros válogatott, Tatar Mihály vezetésével dolgozó magyar női válogatott keret hétfőn megérkezett Békéscsabára, és másfél órás edzést tartott a sportcsarnokban. Az intézményt 1988 márciusában avatták, s ez lesz az első nagyszabású, nemzetközi női röplabdamerkőzés. A 12 tagú keret a következő játékosokból áll: Nyári Virág, Benőfi Katalin, Szikora Ildikó (Vasas), Grózer Anikó, Fekete Krisztina (Újpesti Dózsa), Erdősné Balog Erika (Debreceni VSC), Fésűs Erzsébet (Eger SE), Fésűs Irén, Fellegvári Teodóra (Alba Volán), Demeter Erika (BSE), Halász Márta (Kaposvári Izzó), Meszinger Zsuzsa (Tungsram). Az NSZK válogatottja ma érkezik a viharos fővárosába, s rögtön edzést is tart a mérkőzés színhelyén.

Verasztó Lajos

NDK: a középszerűség fenyeget?

– Mostanában sokan találják, milyen hatással lesznek a politikai és társadalmi változások a keletnémet sportéletre? Ekkart Arbeit, az atléták válogatottjának az edzője, valamint Ulf Timmermann, a súlylökés olimpiai és világbajnoka a Deutsches Sportecho című lapnak nyilatkozott a fent említett kérdéssről. Mindketten elmondták, hogy a sportot az NDK korábbi vezetői kiemelten fontosnak tartották, mivel véleményük szerint a nemzetközi sikerek növelték az ország tekintélyét. A mai helyzetben viszont nem árta-

na figyelmeztetni a sportkedvelő közvéleményt: nem valószínű, hogy meg tudják tartani előkelő helyezéseiket a világ nagy találkozóin, elsősorban az olimpiai játékokon.

– Elképzelhető, hogy feladjuk eddigi módszereinket, s a jövőben nem tudunk lépést tartani a riválisok fejlődésével – jelentette ki Arbeit. – Amennyiben viszont lényegesen lemaradunk a versengésben, később nagyon nehéz lesz visszaszerezni pozícióinkat...

Glatz csapat,
de nem placc nélkül

„Az alkalmatlan klubvezető még nem tud megbukni”

Eljön-e az ő ideje?

Már nem is jelent különösebb újságot: a Glatz megint csapat nélkül maradt. Volt ez már így néhányszor a múltban a több klubot is megjárt edző esetében. De a „glaccárpai” kosárcsapat nélkül is a nagy Glatz maradt. Szárnyalását, sikerhajzásának módját, bizonyos kirohanásainak szükségszerűségét, célszerűségét sokan megkérdőjelezték, de azt, hogy a kosárlabdázás nagy tudora, az még a legmegátalkodottabb ellenségei sem vitatják el tőle.

Körülötte felforr vagy megfagy a levegő – így a honi kosárlabda vajmi keveset profitál belőle. Most nem volt kirohanás, nem voltak teátrális jelenségek, nem küldték el, hanem a Bp. Spartacus szakosztályát számolták föl. Bár, egyesek szerint a döntés mögött az is megbúvik, hogy Glatz és a Spari vezetése közötti viszony már az elviselhetőség határát súrolta.

– Mindezt csak megerősíthetem – mondja kapásból a neves edző – sőt, még azt a kijelentést is megkockáztatom, hogy miattam dobták be a törölközőt. „Elég már ebből az emberből, mit ugrál, mit szervez, mit követel ez itt állandóan.” Igazából senki nem akarja, hogy a Budapesti Spartacusnál nemzetközi szintű kosárlabda legyen, azt már tavaly első éves – és eredményes ténykedésem után megérezttem. Megnyertük az MNK-t, ami a csapat egy évvel korábbi önmagához képest nagy bravúr volt. Semmi különösebb ünnep, a siker nagyságát érzékeltető elismerés, hanem a szokványos kötelező kézfogások, amelyek egyáltalán nem voltak őszinték.

– De mondd már meg, miért lenne egy klubelnök, jelen esetben Pazár Sándor annyira elvetemült, hogy ne kéne neki a nemzetközi dicsfényt hozó

siker, hanem abszurd módon elzárna a Glatz és csapata elől az efelé vezető utat?

– A dolog roppant egyszerű, mivel a mai magyar klubelnökök elméletileg igen, de gyakorlatilag senkinek sem tartoznak felelősséggel. Én megpróbáltam utána járni, hogy a jelenlegi főnökömmek, Pazár Sándornak ki a főnöke, ki az, aki elszámoltja arról, ami mostanság a Spartacusban nemcsak a kosárlabdában, hanem más szakosztályokban is történik. Az OSH-ban lenne több is, de a klubok önállóságára hivatkozva senki nem nyúl hozzá ehhez. Így ma Magyarországon a sportban dolgozó edzők, szakemberek, játékosok teljesen ki vannak szolgáltatva ezeknek az embereknek, akiknek többsége – minden kétséget kizárva – ejtőernyős. Így megteheti, hogy nem eredményességi, hanem kényelmi szempont alapján számol föl egy-egy szakosztályt. Azért, mert ő nem az eredményesség alapján méretik meg, ő nem bukik, ha a csapat kiesik vagy kudarcot vall – távozik az edző, kicsérélődnek a játékosok, de ő – legalábbis a jelenlegi gyakorlat szerint – mindig marad. Hm... Nincs a szakosztálynak pénze. De ezért ki feleljen? – én meg a játékosom. Ha a szakosztályokban folyó szakmai munkáról gőze sincs, akkor legalább a folyamatos működésért feleljen! Ha be kell jelentenie a csődöt, álljon félre, mert valahol ez az ő tehetlenségének, vezetéképtelenségének, semmittevésének a bizonyítéka.

– Egyetértek a gondolatmenetteddel, a mai klubvezetők valóban nem viszik a bőrüket vásárra, így tevékenységük

szükségessége ebben a struktúrában megkérdőjeleződik. De a „spartacusos pénztelenségben” – azt mondják – a te lángolásod is benne, mert elüldözted a szponzorokat.

– Nézőpont kérdése. Én betettem azt a csapatba, akit a szakosztályvezető kövérnek titulált, összedobtuk közösen az igazolási pénzt, amikor a vezetés tiltakozott az általam kiszemelt játékos megvétele ellen. De miért ilyen és ehhez hasonlatos dolgokba akarnak beleszólni, amikor ez nem az ő asztaluk, amikor a szerepköröket már kezdetben szóban és írásban tisztáztuk. Megmondtam az elnöknek, ha úgy érzi: miattam mentek el a szponzorok, indítson ellenem fegyelmet, de erre nem került sor.

– Mi lesz most? Újra az eredeti foglalkozásodat üződ, belsőépítész lesz?

– Amíg nem következik be az általam oly hön óhajtott rendszerváltás, addig nem ülök kispadra.

– Glatz azért így sincs placcon kívül. Tagja vagy az MDF választmányának, s a párton belül a sportkonceptió egyik kidolgozója vagy. Ha azt veszem, hogy az MDF-nek jócskán vannak hatalmi esélyei, szóval... még kerülhetsz olyan magaslatra, hogy diktálj a téged korábban menesztőknek.

– Nem vágyom ilyen beosztásra vagy íróasztalra. Én kosárlabda edző vagyok, és azt várom, hogy a privatizáció és a piaci viszonyok a sportban is érvényre jussanak. Ha így lesz, akkor a klubok éléről el kell tűnniük a kontraszelektió torzszüleményeként odakerült kádereknek. Az egyesületek

élére két típust képzelek el. Az egyik, akinek valóban sok pénze van, így nagy összegeket tud majd investálni abba a szakosztályba, amelyben nemzetközi színvonalú munka folyik, így cserébe reklámot kap. A másik típusú klubelnök az, akinek személy szerint nincs sok pénze, de kapcsolatai révén képest ezt előteremteti. Ezért a menedzseléshez, a gazdálkodáshoz, s a szakmába nem szól bele. De akkor igen, ha például a szponzor mindent megad, de a Glatz és mások blöffölnek, nem hozzák az eredményt. Mindenkinek meg lenne a feladata és felelőssége, így a funkciók nem mosódnának össze.

– Túllontúl labdajáték-centrikus sportvezető lennél, az olimpiai sportágakra nem figyelnél oda.

– Nem így van, ez csak a látszat. Én a mai szuperembereket, Darnyiékat még jobban megfizetném. Támogatnám az aranyhozó helyeket. Mégpedig úgy, hogy a hazai középszertől megvonnám az ilyen-olyan támogatókat. Ebből az „aranyemberek” és az őket kitermelő műhelyek még jobban élnének, még kitűnőbb feltételek között dolgoznának. A sportba beáramló pénz nagyobb része, ami a szponzoroktól származik, a siralmas helyzetben lévő labdajátékok felvirágoztatására menne. Ezekre van igény, ezt keresi a közönség. Itt a piac szabályozna, aki nem teljesít, az lemarad, nem kap a szponzorától a későbbiek során támogatást. Így megszűnnének a mamut-egyesületek, helyükbe sok egy-két szakosztályos klub lépne, amelyek közül nem egyet és nem kettőt jegyeznék a világon. Nézd már meg az olaszokat és a jugokat!

Bálint Gy.

Amerikai foci

Rekordok dőlnek meg

Vasárnap New Orleansben rendezték az amerikai futballbajnokság „szuperdöntőjét”, a kupagyőztesek mérkőzését. Az Egyesült Államokban oly népszerű, a világ más részein szinte ismeretlen kemény labdajáték kevés izgalmat hozott: a favorit San Francisco-i csapat, amint várták, fölényesen legyőzte denveri ellenfelét.

Az érdekelt gazdasági körök jobban foglalkoztatja, hogy az ország legnépszerűbb sportága minden korábbinál nagyobb bevételeket hoz nemcsak a hivatásos, mesésen fizetett játékosokat foglalkoztató vállalkozásoknak, hanem – a hirdetések révén – a tv-társaságoknak is. A bajnokság 16 csapata ebben az évadban egyenként 17 millió dollárt kapott a tv-közvetítés jogáért, s az összeg a következő évadban várhatóan 25 millióra emelkedik. Ami egyúttal azt is jelentheti, hogy a nézők kevesebb mérkőzést láthatnak ingyen: a tv-társaságok az óriási költségek miatt egyre több mérkőzést csak a kábelhálózatok előfizetőinek közvetítenek, külön díjért, ami átlag 10 dollár jelent mérkőzésenként – a többszörösét annak, mintha valaki mozifilmet rendel kábeltevé-társaságától.

A New Orleans-i döntő hőseihez hasonló nyilvánosságot csak a hirdetések kapnak – azok a tőkeerős cégek, amelyek megengedhetik maguknak, hogy hirdethessenek az év legnézettebb tv-közvetítése idején. Idén megdőlt minden korábbi csúcs: a Pepsi-Cola, a Gillette, a Nissan cég és társai, sörgyárak, dezodorgyártók a reklámmért percenként csaknem másfél millió dollárt fizettek. A Gillette ebből az alkalomból indította meg óriási reklámkampányát új, rugózó pengéjű borotvakészülékének megismertetésére. A cég 200 milliót költött az új, négydolláros önbortva kifejlesztésére – és tízmilliókat a többórás szuperkupa-közvetítés tv-reklámjára. A beruházás feltehetően megtérül, hiszen a mérkőzést 40 millió ember látta – túlnyomórészt férfiak...

Camataru már elmondhatja

A Steaua és a Dinamo „rémuralma”

Az egykori „aranycipős” román válogatott labdarúgó, a jelenleg a belga Charleroi-ban játszó Rodion Camataru a De Morgen című lapnak adott nyilatkozatában többek között kijelentette: a Ceausescu-klán uralma idején a Steaua Bucuresti-Dinamo Bucuresti bajnoki találkozó eredményét általában előre megbeszélték, azaz a két csapat játékosai bundáztak.

A csatár elmesélte azt a tavalyi esetet, amelyről már sokat hallott a futballvilág. A Steaua-Dinamo kupadöntőben a Steaua levonult a pályáról, mert a katonacsapat egy gólját lesgólnak minősítette a játékvezető. Másnap azután megtudhatta mindenki, hogy az a bizonyos gól mégis érvényes, mert Valentin Ceausescu, a kivégzett diktátor egyik fia Steaua-vezető volt. Beleszólt abba is, hogy mi legyen a vég-

eredmény, méghozzá utólag, a zöld asztalnál.

A Dinamóról, a titkosrendőrség csapatáról (ezt most már Unirea Tricolorre-nak hívják, mint eredetileg, évtizedekkel ezelőtt) mindössze annyit árult el Camataru, hogy a játékosok politikával semmit sem foglalkoztak. Igaz, tudták, milyen erők állnak a klub mögött, de ők inkább a sporttal törődtek. Annak idején, az 1986-87-es román bajnoki idényt követően, amikor Camataru 44 góljával Európa legjobb góllövőjének bizonyult, számos szaklap vont a kétségbe a támadó érdemeit. Arra hivatkoztak, csak azért rugatták vele számolatlanul a gólokat, hogy mindenképpen román futballista legyen az „aranycipős”.

– Kikérem magamnak a gyanúsítgatásokat, azt a 44 gólt igazán sportzerű körülmények között lőttem – jelentette ki a belga lapnak adott interjúja végén.

A De Mogen egyébként azzal zárta a cikket, hogy a hírek szerint „illetékesek” fontolgatják, hogy utólag visszavesszik Rodion Camatarutól az „aranycipőt”, és azt az akkori második helyezettnek, az osztrák Toni Polsternek nyújtják át.

TOTÓNYEREMÉNYEK

13 plusz egy találatos szelvény 406, nyereményük egyenként 14 760 forint, 13 találatos 1068, nyereményük 6678, 12 találatos 22 468, nyereményük 292, 11 találatos 149 991 darab, nyereményük 44 forint, 10 találatos szelvény 585 511 darab, nyereményük egyenként 21 forint.

Köszöntjük

MARTINA

nevű olvasóinkat

Martina nevűnk a Martinus férfinév női párja. A Martinus magyarul Mártont jelent. Jelentése nem kevesebb, mint Mars istenhez hasonló, merész, bátor. Ilyen férfinév női párjának lenni, már önmagában sem csekélység. Különösképpen nem, ha azt is figyelembe vesszük, hogy Marsot Róma legfontosabb istenei között tartották számon: az ő papjai üzenték meg a háborúkat, kötötték meg a békét. A mondai hagyomány szerint Mars isten fiai Róma alapítói: Romulus és Remus.

A Nap kél: 7.14 órakor
nyugszik: 16.41 órakor

A Hold kél: 8.39 órakor
nyugszik: 21.26 órakor

Enyhe marad az idő

Főként délen és keleten a felhős ég lesz a jellemző, de az ország nagy részén már hosszabb időre is kislát a nap. Kissé megélénkül a légmozgás. Hajnalban plusz 4, -1, kora délután 8, 13 fok várható.

Lövöldözés nélküli választást!

Fegyverdörgés nélküli választási harcot akar a Fidesz, ezért veszprémi szervezete aláírásgyűjtési akciót kezdeményezett. A veszprémi központban felállított standon és aktivistáik révén a város más pontjain is gyűjtik a tiltakozó aláírásokat az ellen, hogy a szovjet hadsereg éppen az országgyűlési választások időszakában tart három hónapos monstre hadgyakorlatot a megyeszékhely környékén. Követelik a feszültségektől kevésbé terhes időkben is sokakat zavaró csatazaj megszüntetését, az általuk provokatív katonai erődemonstrációnak tartott hadgyakorlat leállítását.

-BYB-

Bazári Shakespeare

Óblós hang a bazársoron a pesti Órs vezér téren:

- Gyertek ide, Józsi! - és az odalépő Józsi nevű úrnak Shakespeare-drámák címeit ajánlják megvételre, keménypapíron - Magyarországon, anno 1990. Nem nagy a kartonpapír, csak tenyérnyi. A színes csiricsaréru mellé valakik odaköltöztették Shakespeare Vilmost is, kabátgombnyit hitelesítő viaszpecséttel, a.: 65 forintért, emígyen:

„Szerelmi élet, ahogy Shakespeare megírta: 25 éves korig „Tévedések vígjátéka”; 45 éves korig „Ahogy tetszik”; 60 éves korig „Szentivánéji álom”; 65 év után „Sok húhó semmiért”.

Szóval ezért kellett odajönnie a Józsinak. Eszembe jutott egy szép angliai délután, amikor Shakespeare szülőházához kanyarodtunk és később büszkékké lettünk, mert a vendégkönyv szerint a „vasfüggöny mögötti országokból” legtöbben a magyarok járnak oda - ezt tanúsította a vendégkönyv. Ott is árultak egyszerű ajándékokat, ott is volt kis papírtáblácska

- Igen, drágám... persze, persze...
hogyne, szívem...

Rablótámadás a benzinkútnál

Vasárnap este fél 9 tájban Hatvanban a Rákóczi úton levő ÁFOR 66. számú benzinkút kezelőjét ismeretlen tettes megtámadta. A támadó a nyomozás eddigi adatai szerint valószínűleg gázpisztollyal négyszer lőtt rá a benzinkútra, s arra kényszerítette őt, hogy adja át a páncélzsekényben elhelyezett napi bevételt; mintegy 500 ezer forintot. A bűncselekmény elkövetőjének személyleírása: 180-185 centiméter magas, vékony testalkatú férfi. Az elkövetéskor a fején fekete kötött sapka volt, amelyet az álla alá húzva viselt. A szemeknél rést vágott ki, előlött vékony, élénk színű csík húzódott. Feltehetően fekete vagy sötét színű pulóver volt rajta. A rendőrség kéri azokat, akik a bűncselekményről, illetve az elkövetőről bármilyen információval rendelkeznek, értesítsék a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság bűnüldözési osztályát a 12-555 telefonszámon, illetve bármely rendőri szervet.

Új Hét Panoráma módra?

Új arcok és egyéni beköszöntők a Hét műsorában. Percről-percre változik a belpolitikai barométer, és minden napra jut egy új, fejelet követelő botrány. Az első megrökönyödés után már-már elfelejti a tévénéző, hogy milyen gyorsasággal mondtak búcsút a főszerkesztőknek, és mintha a tisztázatlan indoklást támasztotta volna alá, mondott le az alkalmatlannak és meggondolatlannak egyáltalán nem minősíthető szerkesztőgárda. De fátylat rá, mondhatná józanabbik énünk. Annyi érthetetlen és megmagyarázhatatlan, vagy nagyon is átlátható dolog történik közéletünkben.

De nehéz feledni, miközben vasárnap este a megszokott egy órát tölti az ember a képernyő előtt. Mert, véletlen talán, éppen a műsor arcát jellemző véleményalkotás, élesszemű kritika hiányzik - mégpedig a legakutálisabb belpolitikai kérdésekben. Ehelyett az adásidő jó részében a Panorámából ismert és folyamatosan követett témák csengenek vissza. Nem ellensúlyozta legutóbb az új belügyi vezető bemutatása és az egyébként találó füzes-abonyi riport sem. Aki a feszülő, friss hazai témákat várta, csalódott. Kapott helyettük egy Panoráma utánzatot, ami mint minden másolat, halványabb az eredeténél. Hát még, ha nem is erre hívták életre az adást egykoron. Persze, ki emlékszik már?

-takács-

Magánegyetem a pártszékházban

Hétfőtől Auditorium Maximum-nak nevezik Miskolcon a volt megyei pártszékház kongresszusi termét, ahol ünnepélyes külsőségek közepette ekkor nyitották meg a Miskolci Bölcsésztudományi Magánegyetemet. Csaknem két évvel ezelőtt vetették föl lelkes lokálpatrióták: az észak-magyarországi térségnek nagy szüksége van egy humán tárgyakat oktató egyetemre. A gondolatot követte a miskolci bölcsészegyetemet előkészítő társaság megalapítása, amelynek az ország minden részéből több mint másfélszáz jeles személyiség a tagja. A társaság alig fél év alatt 80 ezer aláírást gyűjtött a régióban a bölcsészegyetem létrehozásának szorgalmazására. Ilyen előzmények után keresték meg a kormányzatot és az Országgyűlés kulturális bizottságát. A közelmúltban Németh Miklós és Glatz Ferenc levélben fejezte ki szándéknyilatkozatát, amely szerint Miskolcon állami épületben való elhelyezéssel magánegyetemet javasolnak létrehozni. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács elnöke az átadott pártvagyonból ideiglenes jelleggel az ultramodern 12 szintes volt megyei pártszékházból az ötödik szintet, valamint a különböző nagyságú földszinti előadótermeket adta át a magánegyetem működtetésének megkezdésére. A magánadományozók, iskolák, a Miskolci és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács által összeadott pénzből az induláshoz 3 millió forint gyűlt össze. Az intézetnek 340 nappali tagozatos hallgatója és egy híján száz másodállású tanára van. A félévi tandíj egy-egy szakra vagy nyelvre 2600 forint.

Ellenállóbb zöldségfajták

Az eddigiekénél is bővebben termő, a betegségekkel szemben ellenállóbb zöldségfélék magvait ígéri a magyar nagyüzemeknek és a kistermelőknek a holland Sluis and Groot cég. Az idén csaknem 50 millió forintos forgalmat bonyolít magyar partnereivel, az áruk nagy részét a tavaszi felkészülés idején, ezekben a hetekben hozza Magyarországra. A világhírű holland cég hazánkban jelentős mennyiségű szaporítóanyagot is termeltet. Hozzávetőleg 20 millió forintot tesz ki a cég ócsai telepén és néhány gazdaságban termelt magvakat Hollandiába, valamint Nyugat-Európa más országaiba is elviszik.

Ez igen!

- Kérek egy jó ébresztőórát.
- Tessék. Ez először csönget, utána szirénázik, majd leönti hideg vízzel, s ha még mindig alszik, felhívja a főnökét, s bejelenti, hogy ön beteg.

A SZEKSZÁRDI
505. IPARI SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET
FOLYOSÓGALÉRIÁJA
BEMUTATJA
SAJTÓNK MŰLTJA
MŰLTUNK SAJTÓJA
C. DOKUMENTUM KIÁLLÍTÁST
1990. JANUÁR 26-FEBRUÁR 15.

Maradjunk ennyiben!
Földessy Dénes

Révai Nagylexikona

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagylexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:.....

Cím:.....

.....példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon kötetait az alábbi címen:

Babits Kiadó, 7100

Szekszárd, Pf.: 237

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos

kérdésekről részletes tájékoztatót,
valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

...példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:.....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó):.....

Az előfizetés díja hónapra: 200,— Ft,

negyedévre: 600,— Ft,

fél évre: 1200,— Ft,

egy évre: 2400,— Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül
az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

Derkovits-ösztöndíj

A Művelődési Minisztérium pályázatot hirdet hároméves Derkovits Gyula-ösztöndíjra.

Pályázhat minden olyan, 35. életévét még be nem töltött képzőművész, aki a főiskola elvégzése után önálló művészi tevékenységet folytat. Kivételes esetekben – ha a művészi munkásság indokolja – olyan művész is részesülhet ösztöndíjban, aki nem rendelkezik főiskolai végzettséggel. Az ösztöndíj összege – hároméves időtartamra – havi 8 ezer forint. Odaítéléséről a művelődési miniszter dönt az ösztöndíjbizottság javaslata alapján. A bizottság tagjait a művelődési miniszter nevezi ki.

A művész köteles a vállalt feladatokat eleget tenni, terveit vagy kivitelezett műveit az évenkénti munkabeszámolón a Derkovits-ösztöndíj Bizottságnak bemutatni. Az évenkénti munkabeszámolókon értékeli a bizottság az ösztöndíjasok tevékenységét. A legkiválóbbak ezerforintos nívódíjban részesülhetnek, az ösztöndíj összegén felül.

A pályázati kérelemhez mellékelni kell: a pályázó eddigi művészi munkásságának tömör ismertetését, életrajzot, a főiskolai végzettséget igazoló irat fotókópiáját, az ösztöndíj időtartamára vonatkozó művészi célkitűzéseket, szakmai, ideológiai továbbképzés programját, valamint az eddigi művészi munkásságát dokumentáló 4–5 alkotást.

A pályázatokat a Művelődési Minisztérium képzőművészeti osztályára lehet eljuttatni 1990. február 16-ig (1884 Budapest Pf. 1.). A műveket pedig az Ernst Múzeumban lehet leadni február 20-án 9 és 16 óra között.

A pályázók elbírálása eddigi munkásságuk, művészi, emberi magtartásuk és az ösztöndíj időtartamára szóló művészi célkitűzéseik alapján történik.

APRÓHIRDETÉSEK

Új családi ház nagy kerttel és műhellyel eladó. Cím: Szekszárd, Cinka u. 52. Fekete.

Eladó Zalaegerszegen háromszobás, összkomfortos, kertes családi ház. Telefon: (74) 13-225 17 órától.

Közületnek és magánszemélynek szobafestést, mázolást és tapétázást vállalok. Cím: 7100 Szekszárd, Béri Balogh Ádám u. 77. fszt. 3. Mocsári József.

Hirdetését telefonon is feladhatja

D
A
T
U
M

Budapest 141-4655

Pécs (72) 41-580

Szekszárd (74) 16-277

Dombóvár (74) 66-779

Tolna (74) 40-476

Gerjen (75) 37-060

NIVŐREN KFT

BUTIK HELYETT BÁLA – GÁLA holland bálaruhákból.

Szabadidőruhák 490,- Ft-tól

Reklámóra 125,- Ft-ért.

Szekszárdon a piaccsarnokban 1990. I. 29.-II. 3-ig.
Nyitva: 8-17 óráig, szombaton 8-12 óráig.

Várjuk kedves vásárlóinkat!

DÁTUM

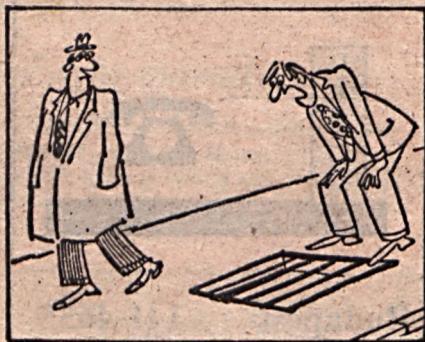
Tódor elvtárs nem elvtárs

Komolyan mondom, nem én találtam ki, hogy ne Todornak írjam, hiszen aki emlékszik még Kádár János szavaira, azt sem felethette, ő következetesen hosszú ó-val ejtette Zsivkov nevét. Szófiában ennél tovább mentek: már nemcsak a nevét, s ő magát ejtették, hanem azt a lehetőséget is, hogy büntetlenül megússza ténykedését. Pedig ez abban az államban történik, ahol minden tizedik ember párttag, s a jelek szerint egyelőre az átalakulás éharcosa is a kommunista párt.

Ilyenformán, jobb híján az mondatik az évekig bölcsnek titulált Tódor elvtársról, hogy nem elvtárs. Annak ellenére nem, hogy immár idős, beteg, s nem is ő, hanem egyik veje, Ivan Szlavkov gyűjtött össze a lakásán nagy mennyiségű lőfegyvert. Hát, istenem, szerette. Egyelőre nem lehet tudni, milyen tervei voltak a gyűjteménnyel, öt éves vagy csak egy éves tervek, de az biztos, hogy nem egérisítésre tartalékolta az arsenált. Az ismét részletek, hogy Tódor elvtárs csak adogatta volna a löszert, vagy még maga is meghúzta volna a ravaszt.

Az már azonban nem hanyagolható el, hogy a párt és az állam – a közvélemény nyomására – most elkezdte felgöngyöltetni azt a fonalat, amelynek vége vagy a ötvenes évek szidálni önkényéhez vezet, vagy egy Zsivkov nevű hajdani besúgóhoz. (Mindkettőnek nyomai vannak az utóbbi hetek hírei szerint...) Most már csupán azt nem tudom eldönteni, hogy a folytatálagosan elkövetett politikai tett-sorozatok miatt miért nem előbb vették mündezt észre. S azt, vajon mi lesz a cinkos né-mákkal?

#

– Ugye megmondtam, hogy ne vidd túlzásba a fagyókúrát!

– A Nemzeti Kiszgazdapárt hétfőn megnyitotta ügyvivői központját Budapesten, a IV. kerület Rezi Károly utca 13. szám alatt. A központ telefonszáma: 169-6218.

Ingyenkódex

A választási Etikai Kódexet az Országos Békatanács nyomtatásban megjelentette, és annak példányai térítés nélkül megkaphatók az OBT 1395 Budapest 62. Pf. 440. vagy a 1016 Budapest, Dezső u. 3. címen.

Valutaárfolyam

	vétel	eladás
	100 egység forintban	
angol font	10008,19	10627,25
ausztrál dollár	4835,62	5134,74
belga frank	169,45	179,93
dán korona	916,38	973,06
finn márka	1508,35	1601,65
francia frank	1042,94	1107,46
görög drachma	38,06	40,42
holland forint	3145,65	3340,23
ír font	9402,47	9984,07
japán yen (1000)	416,35	442,11
kanadai dollár	5154,44	5473,28
kuvaiti dinár	20820,45	22108,31
norvég korona	922,02	979,06
NSZK márka	3544,60	3763,86
olasz líra (1000)	47,64	50,58
osztrák schilling	503,49	534,63
portugál escudo	40,36	42,86
spanyol peseta	54,78	58,16
svájci frank	3993,17	4240,17
svéd korona	977,05	1037,49
USA dollár	6089,98	6466,68
ecu (Közös Piac)	7222,46	7669,22

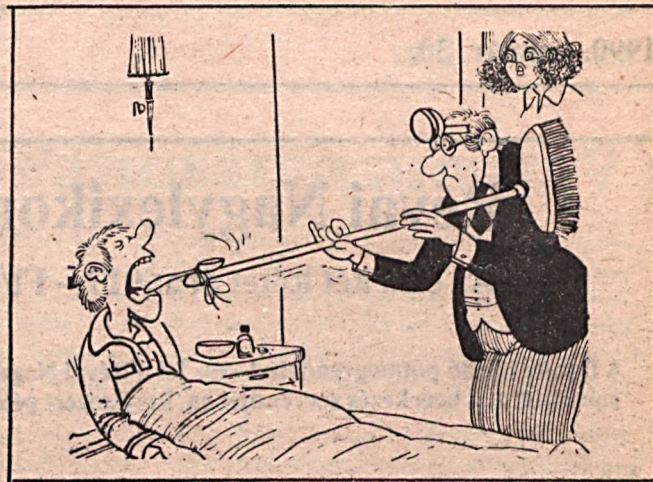
Tüntetés a Parlament előtt

„Ki lesz a vásárlóerő ebben az országban?” „Ne csak számokban gondolkozzon a kormány, hanem emberekben is!” – ilyen és ehhez hasonló feliratú táblák alatt 30 ezren gyűltek össze hétfőn a Kossuth Lajos téren, a szakszervezetek által meghirdetett tiltakozó demonstráción. A Parlament főbejárata előtti lépcsőn megjelenő szakszervezeti vezetőket szélsőséges indulatoktól sem mentes felkiáltásokkal fogadta a jelenlévők egy része. A tiltakozás kezdeményezőinek, a vasasoknak a nevében Paszternák László szolt az egybegyűltekhez.

A fiatal szakszervezeti dolgozók nevében Moldván János beszélt. A szervezők a nagygyűlés résztvevőinek egyöntetű helyeslése közepette ismételtlen kinyilvánították a Szakszervezetek Országos Koordinációs Tanácsának követeléseit.

Az előzetes programtól eltérően Nagy Sándor, a SZOT főtájkára szolt. Nagy taps fogadta azt a kijelentését: a kormánynak, az ország más felelős szervezeteinek igenis szembe kell néznie a szakszervezetek törekvéseivel, ha nem kívánják az országot végeláthatatlan sztrájkokba sodorni, ami egyébként a munkavállalóknak sem érdeke. A szakszervezetek ezután befejeztnek nyilvánították a megmozdulást, s a tömeg túlnyomó része eltávozott a térről. Néhány százan azonban ott maradtak a Parlament előtt, s azt kiáltották: „Elegünk van!” „Gyertek ki!” Rövid idő múlva a mintegy 300-400 ember átvonult a televízió székházához, a Szabadság térre.

– Mondja doktor úr, valóban ragályos a betegségem?

Kárpátaljai kérés

Szokai Imre hétfőn fogadta Fodó Sándort, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnökét, aki kérte a magyar kormány segítségét, hogy Ungváron mielőbb Petőfi-szobrot állíthassanak fel.

Honecker hűsöl

Őrizetbe vették Erich Honeckert, amikor elhagyta a berlini Charité urológiai klinikáját. Honeckert a bűnügyi rendőrség és az államügyészség emberei várták, és egyenesen a Berlin-rummelsburgi vizsgálati fogdába szállították.

A Művelődési Minisztérium és a Minisztertanács rehabilitációs bizottsága felhívja mindazokat a tudományos kutatókat, oktatókat, pedagógusokat és a művészeti élet különböző területein alkotókat, akik politikai, világnézeti, illetve vallási meggyőződésük vagy tevékenységük miatt büntetőjogi, munkajogi vagy megtorló államigazgatási intézkedés alapján sérelmet szenvedtek, hogy a rehabilitációra vonatkozó beadványukat a rehabilitációs bizottsághoz juttassák el.

Felkéri a fenti körbe tartozó sérelmet szenvedettek munkáltatóit (volt munkáltatóit), továbbá az érdekelt társadalmi és szakmai szervezeteket, művészeti szövetségeket, hogy jelezzék a sérelem rövid leírásával az általuk ismert személyek nevét. A rehabilitációs bizottság kéri, hogy a beadványokat, javaslatokat 1990. április 30-ig juttassák el a következő címre. Minisztertanács rehabilitációs bizottsága Művelődési Minisztérium 1884 Budapest, Szalay u. 10-14.

Másként látják

A Centrupártok Nemzeti Szövetsége állásfoglalása a mai tüntetés munkásrésztvevőikhez kifejti: A régi szakszervezeti vezetés, a gazdaságba

beépülő régi káderek, a jelenlegi válságot előidéző gazdasági vezetés átmentési akcióját látjuk abban, hogy bukásuk elkerülése érdekében – a jogos elégedetlenséget kihasználva – elégedetlenséget szítva tüntetések szervezésébe kezdtek. A munkásoknak az üzemekben kell megoldani gondjaikat! Le kell váltaniuk a nagy fizetésű, régi szakszervezeti és gazdasági vezetést, helyükbe megválasztani a maguk képviselőit. A vállalati tanácsok helyett, a vezetéstől független jogkörű munkástanácsokat hozzanak létre, bevonva munkájukba a beosztott szellemi dolgozókat is.

Mai lapunkat
Töttös Gábor szerkesztette.

Holnap
számunkban
olvashatják,

hogy Justitia
bedobja
a törölközőt.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasó-szerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszáma. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!